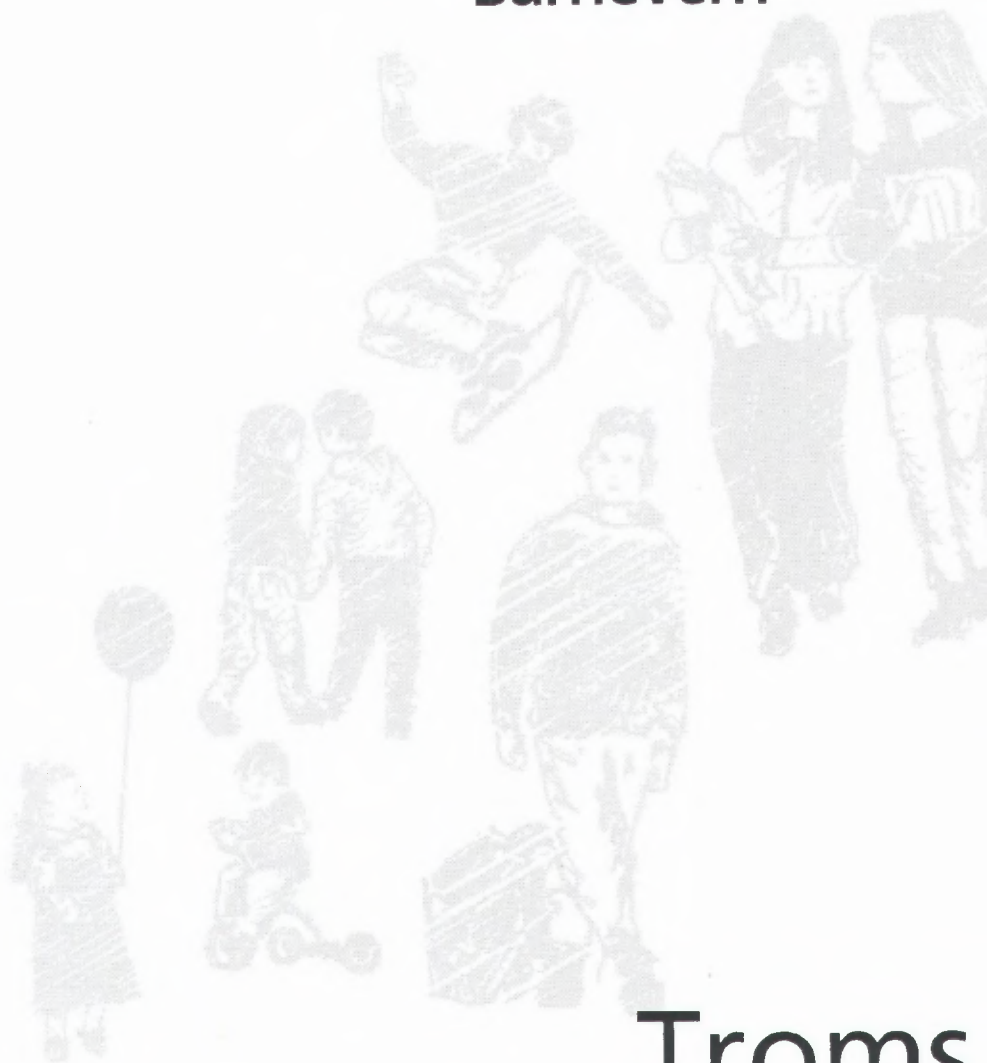

Barn og unge

Aktuell statistikk

Del 2: Barnehage
Skole
Arbeid
Økonomi
Barnevern

statistisk sentralbyrå ber
n å bli oppgjeve som
elde når oppgaver frå
tte heftet vert gjengjeve.

Troms

Barn og unge. Aktuell statistikk

I *Barn og unge. Aktuell statistikk* blir statistikk på ulike emneområder publisert. Alle tall dekkjer barn og unge under 18 år.

Barn og unge. Aktuell statistikk kjem ut i to delar, med ulike emne. Del 1 (gjeve ut i mars 1998) dekkjer barn i folkemengda, familieforhold, helse, kriminalitet og fritid. Del 2 (dette heftet) tek for seg barn i barnehagar, utdanning, arbeid, økonomiske forhold og barnevern.

Hugs å gje opp kjelde: *Barn og unge. Aktuell statistikk*/Statistisk sentralbyrå.

Ansvarleg seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetta Vassenden.

Redaksjonsmedarbeidar: Ingvild Hauge, tlf. 62 88 52 24, faks 62 88 52 89, e-post: ingvild.hauge@ssb.no.

Redigering: Anne Skarateppen, Kirsten Aanerud.

Prisar: Kr 50,- inkl. mva pr. hefte. Pakkepris (19 fylkeshefte og hefte med landstal) kr 600,- inkl. mva.

Spørsmål om sal kan rettast til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, 2225 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg-abonnement@ssb.no.

ISBN 82-537-4628-8

Elektronisk formidling

Forutan papirutgåva finst publikasjonen i elektronisk versjon under SSB si webteneste på Internett. Adressa er <http://www.ssb.no>. Gjennom bruk av Acrobat kan ein lese og skrive ut teksten, og tabellane kan lastast ned i Excel.

På førespurnad kan ein diskett-versjon bli gjort tilgjengeleg.

Andre tabellar

Spesialtabellar kan tingast frå Statistisk sentralbyrå.

Standardteikn

Standardteikn i tabellar	Symbol
Tal er umogleg	.
Oppgåve manglar	..
Oppgåve manglar førebels	...
Tal kan ikkje offentleggjerast	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte eininga	0
Mindre enn 0,05 av den brukte eininga	0,0
Førebels tal	*
Brot i den loddrette serien	—
Brot i den vassrette serien	
Retta sidan førre utgåve	r

Innhald

1. Barn i barnehagar	3
2. Barn og unge i skolen	11
3. Unge på arbeidsmarknaden	24
4. Barn og økonomi	30
5. Barn og unge i barnevernet	38

Innleiing

Barn og unge. Aktuell statistikk samlar Statistisk sentralbyrå (SSB) sine data om barn og unge og presenterer regionale tal med korte artiklar, tabellar og figurar.

Barn og unge. Aktuell statistikk vert gjeve ut som 1 landshefte og 19 fylkeshefte. Landssamandraget gjev tal for landet i heilskap og for dei enkelte fylka der det har vore mogeleg. Tala i fylkeshefta er på kommunenivå, eller på fylkes- og landsnivå om statistikken ikkje let seg brekke ned til mindre geografiske einingar.

Publikasjonen kjem i to delar. Del 1 (gjeve ut i mars 1998) dekkjer barn i folkemengda, familieforhold, barn si helse, deira kontakt med rettsvesenet og fritida til barn. Del 2, som dette heftet inngår i, inneheld desse emna: Barn i barnehagar, barn og unge i skolen, unge på arbeidsmarknaden, barn og økonomi, og barn og unge i barnevernet.

Barn er i denne publikasjonen definerte som personar under 18 år, dvs. under myndig alder. Dette er i tråd med norsk lov og FNs konvensjon om barnerettane. I enkelte tilfelle vil tabellane dekkje større eller kortare aldersspenn, avhengig av kva som er føremålstenleg og/eller finst om tema.

Dei nyaste tilgjengelege tala er tekne med, dvs. hovudsakleg frå perioden 1995-1997.

Publikasjonen er tilgjengeleg på SSB si webside på Internett. Webadressa er <http://www.ssb.no>. Den elektroniske versjonen skal etter planen oppdaterast framover.

Ei undersøking gjennomført av Norsk senter for barneforskning i 1994 (Arbeidsrapport nr. 15) avslørte at statistikk i lita utstrekning vart teke i bruk i ulike vedtaksprosessar. Håpet er at denne publikasjonen, som samlar mykje informasjon, kan gjere statistikk om barn og unge lettare tilgjengeleg og vere til hjelp for alle som interesserer seg for, og arbeider med barn, det vere seg planleggjarar i kommunar og fylke, politikarar, personar som har sitt daglege virke blant barn, og folk generelt.

Barne- og familiedepartementet har finansiert utarbeidinga av publikasjonen. Representantar frå Barneombudet og Norges forskningsråd har gjeve faglege innspel til prosjektet.

1. Barn i barnehagar

I Troms hadde 6 400 barn plass i barnehagar pr. 15. desember 1997. For barn 1-5 år gav dette ein dekningsgrad på nær 58 prosent. Av dei 2 100 tilsette i barnehagane i Troms hadde nær 600 godkjend førskolelærarutdanning.

Barnehagen den vanlegaste tilsynsordninga

I 1995 var barnehageplass ei langt vanlegare tilsynsordning for barn under skolepliktig alder enn private ordningar var. Dette syner landstal frå levekårsundersø-

kinga dette året, gjeve i tabell 1.1. Tilsyn i barnehage var vanlegast uansett kor gammalt barnet var. Likevel, dess eldre barna var, dess fleire gjekk i barnehage. Av barna i alderen 4-6 år hadde 55 prosent eit pedagogisk tilbud i barnehage.

1.1. Tilsynsordningar for barn 0-6 år i ulike aldersgrupper og familietypar. 1995. Prosent

Tilsynsordning	Alder			Familietype	
	Alle	0-3 år	4-6 år	Einslege forsørgjarar	Par med barn
Privat tilsynsordning	15	19	10	12	15
Barnehage e.l.	38	25	55	61	35
Tal på observasjonar	2 035	563	409	147	1 888

Kjelde: NOS Levekårsundersøkelsen 1995, SSB.

Einslege forsørgjarar nytta i større grad barnehagetilbodet enn par med barn. 61 prosent av dei einslege forsørgjarane hadde barn i barnehage, medan 12 prosent nytta dagmamma, slektningar eller andre liknande private tilsynsordningar.

Ingen kommunar utan barnehagetilbod

I Troms var det 255 barnehagar pr. 15. desember 1997 (tabell 1.2). Fleirtalet av desse var offentlege barnehagar, høvesvis 60 prosent offentlege og 40 prosent private. Ingen av kommunane i fylket var utan barnehagetilbod.

1.2. Barnehagar, barn og tilsette. Kommune. 15. desember 1997

	Barnehagar			Tilsette		Barn i barnehagar		
	I alt	Offentlege	Private	I alt	Med godkjend førskolelærarutdanning	I alt	I alt	Med oppholdstid 31 timar og meir pr. veke
Heile landet	6 260	2 971	3 289	51 793	14 884	184 514	507	335
Troms	255	153	102	2 086	553	6 417	492	389
Harstad	34	17	17	275	89	936	483	429
Tromsø	90	26	64	827	248	2 542	459	407
Kvæfjord	7	6	1	47	12	153	541	466
Skånland	5	4	1	29	9	102	573	331
Bjarkøy	1	1	-	10	2	25	714	486
Ibestad	4	4	-	25	6	66	680	567
Gratangen	3	3	-	19	6	62	660	404
Lavangen	3	3	-	18	3	63	851	581
Bardu	6	6	-	60	13	181	566	422
Salangen	7	7	-	41	9	121	669	381
Målselv	15	9	6	119	25	378	586	333
Sørreisa	6	5	1	41	16	135	482	389
Dyrøy	2	2	-	14	3	60	652	446
Tranøy	4	4	-	21	6	62	544	307
Torsken	3	1	2	29	1	79	859	772
Berg	2	2	-	15	4	55	556	455
Lenvik	16	12	4	137	40	426	432	315
Balsfjord	10	8	2	92	10	271	601	288
Karlsøy	5	5	-	40	7	93	522	320
Lyngen	5	5	-	48	7	116	446	319
Storfjord	4	3	1	26	3	71	467	204
Gáivuotna - Kåfjord	4	4	-	25	5	75	385	262
Skjervøy	5	4	1	39	6	116	430	363
Nordreisa	9	7	2	61	19	167	442	339
Kvænen	5	5	-	28	4	62	554	304

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Statistikken over barnehagar er utarbeidd på grunnlag av årsmeldingar frå den ein skilde barnehage. Statistikken omfattar alle godkjende barnehagar. Her er opplysingar om talet på barn som er melde inn pr. 15. desember, tal på institusjonar, tilsette og årsverk.

Tala i denne publikasjonen er dels kommunetal, dels fylkestal. Regionalt nivå står i tabelltittelen.

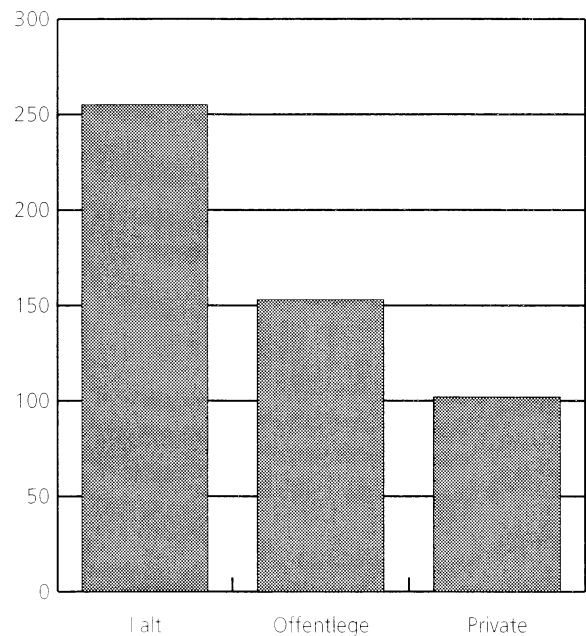
Sjå *NOS Barnehager 1997*, SSB for fleire opplysingar, mellom anna indikatorar på kommunenivå.

6 400 barn hadde plass i desse barnehagane. Om lag 49 prosent av barn 0-5 år i fylket hadde barnehageplass. 39 prosent hadde heildagsplass, det vil seie at dei hadde ei avtala opphaldstid på 31 timar eller meir kvar veke.

Barnehagedekninga for fylket totalt låg noko under landsgjennomsnittet, men det var store variasjonar mellom kommunane (sjå tabell 1.4 i tillegg). Torsken med sine 3 barnehagar med 79 barn skil seg ut som den klart beste (størst dekning).

På landsbasis var det 52 000 tilsette i barnehagane, og 15 000 av desse hadde godkjend førskolelærerutdanning. I Troms-barnehagane hadde nær 600 av dei 2 100 tilsette slik utdanning.

Figur 1.1. Barnehagar, etter eigarform. Troms. 15. desember 1997. Absolutte tal

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Familiebarnehagane har heiltidsplassar

Tabell 1.3 syner at 2 800 heimar vart brukte til familiebarnehagar i Noreg pr. 15. desember 1997. I dette ligg både offentlege og private familiebarnehagar. Dei

1.3. Familiebarnehagar og opne barnehagar. Talet på heimar og barn i familiebarnehagar, etter eigarforma til barnehagen og barn i opne barnehagar. Fylke. 15. desember 1997

	Offentlege familiebarnehagar				Private familiebarnehagar			Talet på barn i opne barnehagar
	Heimar i alt	Barn			Heimar	Barn		
		Heimar	I alt	Med avtala opphaldstid 31 timar eller meir pr. veke		I alt	Med avtala opphaldstid 31 timar eller meir pr. veke	
Heile landet	2 794	819	3 181	2 558	1 975	10 610	7 684	3 178
Østfold	119	43	188	159	76	478	322	97
Akershus	589	169	545	506	420	1 797	1 627	213
Oslo	370	17	63	63	353	1 350	1 313	320
Hedmark	102	19	101	64	83	576	292	146
Oppland	73	10	37	12	63	460	206	14
Buskerud	128	58	249	189	70	411	330	48
Vestfold	112	25	121	77	87	537	385	175
Telemark	76	12	45	27	64	413	221	154
Aust-Agder	68	16	67	52	52	415	169	46
Vest-Agder	136	16	83	49	120	868	459	187
Rogaland	238	191	621	544	47	276	181	539
Hordaland	240	95	388	335	145	817	591	160
Sogn og Fjordane ..	42	16	93	57	26	176	101	-
Møre og Romsdal ..	68	14	75	28	54	379	238	65
Sør-Trøndelag	132	32	122	113	100	442	376	883
Nord-Trøndelag	92	29	139	82	63	385	230	45
Nordland	83	16	74	54	67	417	306	54
Troms	70	17	63	55	53	272	208	20
Finnmark	52	24	107	92	28	129	117	-
Svalbard	4	-	-	-	4	12	12	12

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Barnehage er i lov om barnehagar av 6. juni 1975 definert som ei pedagogisk tilrettelagd verksemd på dagtid for barn under opplæringspliktig alder. Barne- og familiedepartementet fastset forskriftene og retningslinjene for barnehagane.

Ein familiebarnehage er ein barnehage som organiserer si verksemd i private heimar. Ein førskolelærer skal vere tilsett som pedagogisk rettleiar. Førskolelæraren skal vere knytt anten til ein vanleg barnehage eller til den kommunale administrasjonen.

Ein open barnehage er ein barnehage med fast opningstid. Ei viss mengd barn er innmelde i barnehagen, men dei har ikkje avtala fast opphaldstid (timar og/eller dagar).

private familiebarnehagane utgjorde 71 prosent av familiebarnehagane (1 975 av 2 794 heimar) og hadde 77 prosent av barna.

Nær 13 800 barn hadde på landsbasis plass i familiebarnehagar. 74 prosent av desse hadde ei avtala opphaldstid på 31 timar eller meir kvar veke.

Det var flest barn i familiebarnehagar i Akershus, rekna i absolutte tal.

3 200 barn i heile landet gjekk i opne barnehagar. Sør-Trøndelag hadde det største talet på barn i slike barnehagar. Meir enn ein firedel (nær 28 prosent) av alle barna i opne barnehagar i landet hadde barnehageplass i Sør-Trøndelag.

Barnehagedekning på 58 prosent for barn 1-5 år

Av dei som gjekk i barnehagar i Troms, hadde 76 prosent ei avtala opphaldstid på 41 timar og meir kvar veke. Det nest mest vanlege var å ha ei opphaldstid i barnehagen på 21-30 timar i veka.

I Troms hadde 38,9 prosent barn i alderen 0-5 år ei avtala opphaldstid i barnehage på 31 timar og over (heiltdsplass). Dette er høgare enn tilsvarende tal for heile

Opphaldstida til eit barn syner til avtala opphaldstid pr. veke, ikkje faktisk opphaldstid. Opphaldstid over 31 timar pr. veke blir rekna som heiltid, medan all opphaldstid under 31 timar i veka blir rekna som deltid/deltidsplass.

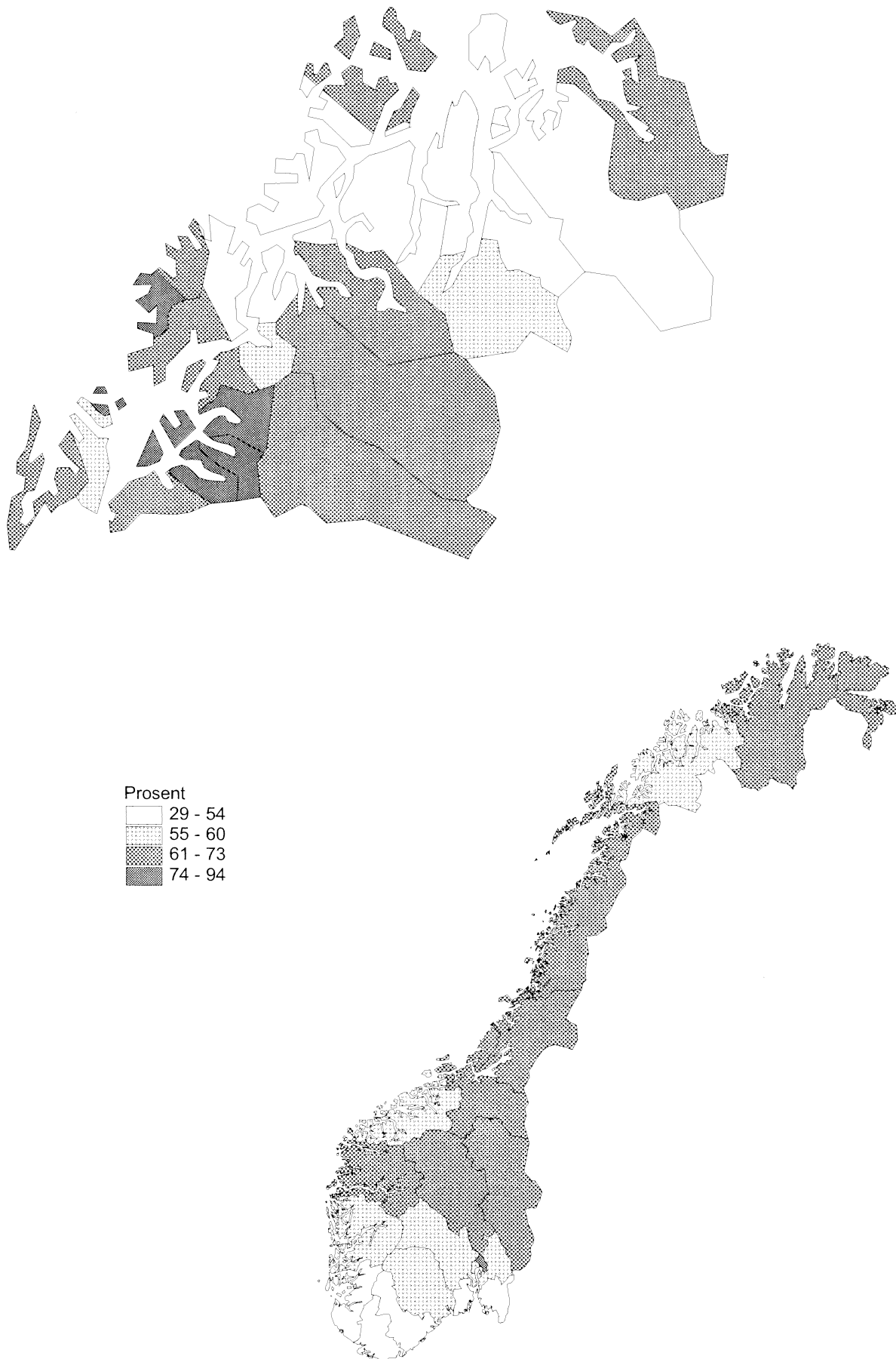
1.4. Barn i barnehagar, etter avtala opphaldstid pr. veke. Kommune. 15. desember 1997

	I alt	Opphaldstid. Timar pr. veke					Barn i barnehage pr. 1 000 barn		
		6-15	16-20	21-30	31-40	41 og over	0-5 år	1-5 år	Med opphaldstid 31 timar eller meir pr. veke
Heile landet	184 514	11 763	14 110	36 707	10 318	111 616	507	599	335
Troms	6 417	67	102	1 178	209	4 861	492	577	389
Harstad	936	4	13	89	49	781	483	569	429
Tromsø	2 542	36	43	210	101	2 152	459	537	407
Kvæfjord	153	5	-	16	-	132	541	633	466
Skånland	102	-	12	31	2	57	573	667	331
Bjarkøy	25	-	1	7	2	15	714	758	486
Ibestad	66	-	5	6	4	51	680	802	567
Gratangen	62	-	-	24	-	38	660	744	404
Lavangen	63	-	5	15	14	29	851	900	581
Bardu	181	-	-	46	4	131	566	649	422
Salangen	121	-	-	52	20	49	669	761	381
Målselv	378	-	-	163	-	215	586	718	333
Sørreisa	135	-	-	26	-	109	482	560	389
Dyrøy	60	-	-	19	-	41	652	702	446
Tranøy	62	-	-	27	-	35	544	652	307
Torsken	79	-	-	8	-	71	859	922	772
Berg	55	-	4	6	-	45	556	640	455
Lenvik	426	20	19	76	-	311	432	507	315
Balsfjord	271	1	-	140	5	125	601	711	288
Karlsøy	93	-	-	36	-	57	522	632	320
Lyngen	116	-	-	33	-	83	446	535	319
Storfjord	71	1	-	39	4	27	467	570	204
Gáivuotna - Kåfjord	75	-	-	24	-	51	385	449	262
Skjervøy	116	-	-	18	-	98	430	477	363
Nordreisa	167	-	-	39	1	127	442	529	339
Kvænangen	62	-	-	28	3	31	554	659	304

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Figur 1.2. Barnehagedekning for barn 1-5 år. Kommunar i Troms og fylke. 15. desember 1997. Prosent

Kartgrunnlag: Statens kartverk

1.5. Barn i barnehagar, etter alder. Kommune. 15. desember 1997

	I alt	Alder							Barn i barnehage pr. 1 000 barn		
		0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år og over	Uopp-gjeve	0-5 år	1-5 år
Heile landet	184 514	1 580	18 723	29 776	40 794	45 012	47 691	660	278	507	599
Troms	6 417	82	750	1 116	1 492	1 430	1 528	19	-	492	577
Harstad	936	5	78	129	250	224	249	1	-	483	569
Tromsø	2 542	49	369	445	560	535	576	8	-	459	537
Kvæfjord	153	-	16	26	33	42	33	3	-	541	633
Skånland	102	-	11	16	23	25	27	-	-	573	667
Bjarkøy	25	-	2	7	4	7	5	-	-	714	758
Ibestad	66	-	8	16	14	11	16	1	-	680	802
Gratangen	62	1	3	12	12	17	17	-	-	660	744
Lavangen	63	-	11	13	12	15	12	-	-	851	900
Bardu	181	-	20	33	34	38	56	-	-	566	649
Salangen	121	-	8	29	29	28	27	-	-	669	761
Målselv	378	2	33	68	95	92	88	-	-	586	718
Sørreisa	135	-	14	24	26	32	39	-	-	482	560
Dyrøy	60	1	8	10	16	11	14	-	-	652	702
Tranøy	62	4	6	11	10	12	19	-	-	544	652
Torsken	79	8	10	16	16	17	12	-	-	859	922
Berg	55	-	4	15	11	10	15	-	-	556	640
Lenvik	426	4	49	78	95	114	85	1	-	432	507
Balsfjord	271	1	32	50	64	54	70	-	-	601	711
Karlsøy	93	-	14	15	24	17	21	2	-	522	632
Lyngen	116	1	9	18	27	28	32	1	-	446	535
Storfjord	71	2	4	17	20	14	14	-	-	467	570
Gáivuotna - Kåfjord	75	-	5	15	28	8	19	-	-	385	449
Skjervøy	116	1	8	17	38	26	24	2	-	430	477
Nordreisa	167	1	19	25	39	41	42	-	-	442	529
Kvænanngen	62	2	9	11	12	12	16	-	-	554	659

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Dekningsgrad = delen barn i barnehagar i forhold til barn i alt i aldersgruppa 0-5/1-5 år.

Manglande oversikt over *etterspurnad* etter barnehageplassar er ein gjennomgåande mangel i statistikken.

landet, som var 33,5 prosent. Her er det store variasjonar mellom kommunane (sjå tabell 1.4). Halvparten av kommunane hadde verdi over fylkesgjennomsnittet, medan 15 kommunar låg over landsnittet.

I Troms hadde 49 prosent av barna i aldersgruppa 0-5 år plass i barnehage ved utgangen av 1997. Tilsvarende tal for aldersgruppa 1-5 år var 58 prosent.

Ordninga med utvida svangerskapspermisjon gjev alle kvinnelege arbeidstakarar rett på fødselspengar i 42 veker med full løn eller 52 veker med 80 prosent løn. Fire veker av stønadsperioden er atterhalde far (fedrekvote). Tidskonto-ordninga er òg eit alternativ for småbarnsforeldre. Behovet for barnehageplassar til 0-åringar er derfor mindre enn for andre alderssteg.

Alder blir rekna i fylde år ved utgangen av 1997.

Dekningsgraden for aldersgruppa 1-5 år gjev derfor meir relevant informasjon enn dekningsgraden for gruppa 0-5 år.

Dess eldre, dess fleire med barnehageplass

Dess eldre barna blir, dess fleire barn har plass i barnehage, stort sett. I Troms var få 0-åringar innmelde i barnehagane pr. 15. desember 1997 (jf. tabell 1.5). Småbarn med barnehageplass, det vil seie 1-2-åringane, utgjorde 29 prosent av barnehagebarna, medan 3-5-åringane talde 4 450 eller 69 prosent.

Troms skilde seg ikkje nemneverdig ut frå resten av landet. Også for heile landet var det ein auke i talet på barn i barnehage dess eldre barna var. På landsbasis var mindre enn 1 prosent av 0-åringane i barnehage.

8 700 barn frå språklege og kulturelle minoritetar i norske barnehagar

Tabell 1.6 syner at ved utgangen av 1997 hadde 3 374 barn plass i barnehage på grunnlag av paragraf 9 i barnehagelova, på landsbasis. Desse barna utgjorde snautt 2 prosent av alle barnehagebarna i landet, og dei var hovudsakleg å finne i offentlege barnehagar. "Paragraf 9-barna" utgjorde 0,9 prosent av alle barn i alderen 0-5 år i landet, og i Troms utgjorde dei 0,9 prosent.

Oslo var det fylket som hadde flest barn som var tekne opp via denne lovparagrafen, med 469 barn.

I tillegg var det 4 514 andre barn med særlege behov i barnehagane rundt om i landet. Vel 57 prosent av desse fekk ekstra ressursar. 2 890 eller nær 86 prosent av barna som fekk barnehageplass på grunnlag av paragraf 9, fekk ekstra ressursar.

Paragraf 9 i barnehagelova har denne ordlyden: "Kommunen har ansvar for at barn med funksjonshemmingar så langt det er mulig, får plass i vanlig barnehage. Barnet skal ha prioritet ved opptak såfremt det kan ha nytte av oppholdet." Barn med særlege behov kan få tilkjend ekstra ressursar i form av friplass, ekstra utstyr i barnehagen, ekstra tilsett hjelp og anna.

Framandspråklege/minoritetsspråklege barn er alle barn som snakkar eit anna språk enn norsk, svensk, dansk eller engelsk som morsmål.

Det var i alt 8 734 barn frå språklege og kulturelle minoritetar (framandspråklege barn) i barnehagar i Noreg. Oslo hadde, både absolutt og relativt til talet på barn i barnehage, klart flest barnehagebarn frå språk-

lege og kulturelle minoritetar. Dette er i tråd med busetjingsmønsteret for personar frå språklege og kulturelle minoritetar i Noreg i dag, med sterk konsentrasjon av minoritetsspråklege i hovudstaden.

Minoritetsspråklege barnehagebarn får tilbod om morsmåltrening, og tala pr. 15. desember 1997 syner at dei fleste barna som tok imot dette tilbodet, fekk morsmåltrening i 6-25 timar pr. veke.

Ikkje alle barn frå språklege og kulturelle minoritetar har morsmåltrening i barnehagen. Om lag 53 prosent av alle dei som var framandspråklege, hadde morsmåltrening i 6 timar eller meir kvar veke.

80 prosent av styrarane hadde godkjend utdanning

I Troms var det i alt 2 100 tilsette som utførte nær 1 700 årsverk i 1997. Av desse var 250 tilsette som styrarar, 360 pedagogiske leiarar og vel 1 100 assistentar. Assistentane utgjorde 54 prosent av alle tilsette (sjå tabell 1.7).

Av styrarane hadde 80 prosent godkjend førskolelærarutdanning, medan 77 prosent av dei pedagogiske leiarane hadde slik utdanning. På landsbasis var dei tilsvarende tala 83 og 80 prosent pr. 15. desember 1997.

1.6. Barn med særlege behov og barn frå språklege og kulturelle minoritetar med morsmåltrening, etter talet på timar pr. veke. Fylke. 15. desember 1997

	Barn med særlege behov				Barn frå språklege og kulturelle minoritetar			
	Barn som er tekne opp etter paragraf 9 i barnehagelova		Andre barn med særlege behov		Av desse barn med morsmåltrening			Barn med morsmåltrening pr. 1 000 framandspråklege barn
	I alt	Av desse barn som får tilkjend ekstra ressursar	I alt	Av desse barn som får tilkjend ekstra ressursar	I alt	6-25 timar	26 timar eller meir	
Heile landet	3 374	2 892	4 514	2 591	8 734	2 752	1 860	528
Østfold	151	127	230	137	239	85	33	494
Akershus	333	291	567	393	596	111	61	289
Oslo	469	327	527	255	3 903	1 252	975	571
Hedmark	105	96	178	112	209	87	72	761
Oppland	99	94	146	90	162	40	23	389
Buskerud	176	152	224	129	371	131	101	625
Vestfold	139	132	172	112	264	103	70	655
Telemark	104	94	177	112	210	76	45	576
Aust-Agder	66	58	119	41	105	27	19	438
Vest-Agder	113	89	141	61	555	86	42	231
Rogaland	349	332	455	268	500	231	14	490
Hordaland	372	314	414	168	480	148	95	506
Sogn og Fjordane	58	54	71	46	102	19	38	559
Møre og Romsdal	165	150	196	116	160	76	32	675
Sør-Trøndelag	210	189	229	149	365	119	107	619
Nord-Trøndelag	93	85	139	90	68	21	3	353
Nordland	203	160	295	159	184	39	68	582
Troms	111	100	128	93	109	22	29	468
Finmark	58	48	106	60	152	79	33	737
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

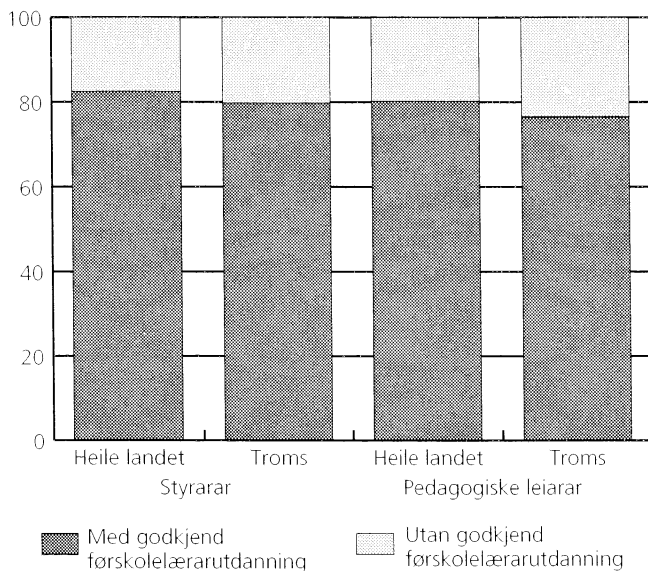
1.7. Tilsette og årsverk i barnehagar, etter stilling. Kommune. 15. desember 1997

	Alle stillingar		Styrar		Pedagogisk leiar		Assistent		Tospråkleg assistent		Anna pedagogisk personale		Vaktmeister, reingjering mv.	
	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk
Heile landet	51 793	39 311	6 145	4 662	9 757	8 372	27 054	22 450	1 164	563	2 679	1 644	4 994	1 620
Troms	2 086	1 672	247	215	355	330	1 131	960	21	12	107	73	225	82
Harstad ...	275	231	31	27	48	45	153	136	2	1	17	12	24	10
Tromsø ...	827	707	88	73	152	149	455	408	9	6	46	38	77	32
Kvæfjord .	47	40	7	6	9	9	24	21	-	-	1	1	6	2
Skånland .	29	23	5	5	4	3	15	13	-	-	2	1	3	1
Bjarkøy ...	10	6	1	1	2	2	5	4	1	-	-	-	1	-
Ibestad	25	21	3	3	6	5	13	11	-	-	2	1	1	1
Gratangen	19	16	3	3	4	4	9	8	-	-	-	-	3	1
Lavangen	18	14	3	3	2	2	10	7	1	1	1	-	1	-
Bardu	60	46	6	6	10	9	32	28	1	-	1	-	10	3
Salangen .	41	31	7	7	6	5	22	18	-	-	-	-	6	1
Målselv ...	119	84	14	13	19	15	59	48	-	-	5	3	22	6
Sørreisa ...	41	33	6	6	7	7	19	15	2	-	3	3	4	1
Dyrøy	14	13	2	2	3	3	9	8	-	-	-	1	-	-
Tranøy ...	21	14	4	3	5	4	9	6	-	-	-	-	3	1
Torsken ...	29	25	3	3	7	6	14	13	1	1	1	1	3	2
Berg	15	13	2	2	3	3	8	7	-	-	-	-	2	1
Leivik	137	106	16	15	24	22	74	59	-	-	7	5	16	6
Balsfjord .	92	67	10	8	12	11	57	43	-	-	4	2	9	3
Karlsøy ...	40	25	5	5	4	4	22	14	-	-	3	2	6	1
Lyngen ...	48	29	5	5	4	3	26	17	1	-	7	3	5	1
Storfjord .	26	16	4	2	5	4	14	9	-	-	1	1	2	1
Gáivuotna -														
Kåfjord ...	25	20	4	3	3	3	16	13	-	-	-	-	2	1
Skjervøy ...	39	31	5	4	5	5	22	18	2	2	-	-	5	2
Nordreisa	61	44	9	7	10	9	27	23	1	-	6	2	8	3
Kvæangen	28	17	4	3	1	1	17	12	-	-	-	-	6	1

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Figur 1.3. Prosentdel styrarar og pedagogiske leiarar med/utan godkjend førskolelærarutdanning. Troms. 15. desember 1997

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Månadssatsane steig siste året

Barnehagesatsane auka frå januar 1997 til januar 1998, i Troms som for landet som heilheit. Auken på landsbasis var generelt sett høgare enn auken i Troms. Tala for Troms, i tabell 1.8, syner at prisauken på heildags barnehageplass var på om lag 3 prosent frå januar 1997 til januar 1998. Konsumprisindeksen auka med 2 prosent frå 15. januar 1997 til 15. januar 1998 (tolvmånadersveksten) (*Ukens statistikk 8/98*, SSB).

Den største auken fann ein for hushald med to barn i barnehage. Tala for Troms syner flate månadssatsar, det vil seie at hushalda betaler same pris uansett inntekt.

Foreldrebetalingundersøkinga omfattar heildagsopphald i kommunale barnehagar og private barnehagar med kommunalt tilskott. I tillegg kjem private barnehagar utan kommunalt tilskott. Kommunane definerer sjølve heildagsopphald.

Undersøkinga er halvårleg og kartlegg betalingssatsar for heildagsopphald i barnehage for hushald med brutto årsinntekt på 100 000, 250 000 og 375 000 kroner. Utvalet dekkjer 109 kommunar, det vil seie Oslo og seks kommunar frå kvart av dei 18 andre fylka i landet.

Månadssatsane i kommunane kan variere av fleire grunnar. Blant anna har nokre barnehagar syskenrabatt, nokre har egne satsar for barn under 3 år, og nokre barnehagar har satsar avhengig av inntekt, medan andre har fastpris på barnehageplassen.

Sjå hefta om foreldrebetalingundersøkingane, til dømes Notater 98/21: *Foreldrebetalingundersøkelse. Rapport om betalingen for heldagsopphold i kommunale og private barnehager. 1. halvår 1998*, SSB, for meir informasjon.

1.8. Gjennomsnittlege månadssatsar og årsbetaling, for bruttoinntekt. Troms

	Månadssats, eksklusive kostpengar			Årsbetaling, inklusive kostpengar					
	Bruttoinntekt kr			Eit barn, bruttoinntekt kr			To barn, bruttoinntekt kr		
	100 000	250 000	375 000	100 000	250 000	375 000	100 000	250 000	375 000
Jan. 97	2 307	2 307	2 307	25 692	25 692	25 692	41 163	41 163	41 163
Jan. 98	2 368	2 368	2 368	26 385	26 385	26 385	42 523	42 523	42 523
Prosentendring	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	3,3	3,3	3,3

Kjelde: Notater 98/21, SSB.

2. Barn og unge i skolen

Rundt 16 900 grunnskoleelevar var fordelte på 1 000 klassar, noko som gav 16,7 elevar i kvar klasse. Dette syner tal for Troms pr. 1. september 1996. Same hausten var 4 790 lærlingar og elevar under lov om vidaregåande opplæring registrert busette i Troms. Gjennomsnittsalderen for undervisningspersonalet i grunnskolen i fylket låg på om lag 43 år. Medan det var flest kvinnelege lærarar i grunnskolen, var det flest mannlege lærarar i den vidaregåande skolen.

Sjå *Aktuell utdanningsstatistikk 3/98*, SSB for eit oversyn over utviklinga i norsk utdanning 1980-1996. Andre nummer av serien *Aktuell utdanningsstatistikk* kan òg vere av interesse.

17 elevar i kvar klasse i grunnskolen

Troms hadde 164 grunnskolar pr. 1. september 1996. Rundt 16 900 elevar var fordelte på 1 000 klassar, noko som gav 16,7 elevar i kvar klasse. Dette syner tala i tabell 2.1.

Talet på elevar pr. klasse i Troms låg under gjennomsnittet for heile landet. Tabell 2.1 syner variasjonen i snitt mellom kommunane. Det var flest elevar pr. klasse i Tromsø og færrest elevar pr. klasse i Kvænangen.

2.1. Grunnskolar. Talet på skolar, klassar og elevar. Kommune. 1. september 1996¹

	Skolar i alt	Klassar i alt	Elevar pr. klasse	Elevar i alt	Minoritets- språklege elevar i alt
I alt	3 308	24 597	19,8	487 398	28 217
Av dette					
i Noreg	3 286	24 520	19,8	486 601	28 135
Troms	164	1 008	16,7	16 860	340
Harstad	18	143	18,6	2 666	40
Tromsø	41	329	19,3	6 343	146
Kvæfjord ...	5	24	15,1	363	14
Skånland ...	6	27	15,3	413	4
Bjarkøy	2	4	11,0	44	1
Ibestad	4	14	13,9	194	1
Gratangen ..	2	12	12,2	146	1
Lavangen ...	1	9	10,8	97	13
Bardu	5	26	16,3	425	7
Salangen ...	1	19	15,5	295	18
Målselv	8	52	15,0	782	2
Sørreisa	3	22	17,7	389	14
Dyrøy	1	9	16,9	152	-
Tranøy	4	13	13,5	176	-
Torsken	4	12	11,2	134	2
Berg	2	11	13,1	144	-
Lenvik	12	78	16,0	1 245	13
Balsfjord ...	8	40	15,2	606	5
Karlsøy	6	23	12,8	294	6
Lyngen	5	25	15,7	392	3
Storfjord ...	3	16	12,4	199	-
Gáivuotna - Kåfjord	5	22	13,0	287	39
Skjervøy ...	4	22	15,7	346	9
Nordreisa ..	9	41	13,9	568	1
Kvænangen ..	5	15	10,7	160	1

¹ Elevar i spesialklassar, eigne klassar for språklege minoritetar og norske skolar i utlandet er inkluderte.

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 6/97, SSB.

Statistikken over elevar, skolar og klassar pr. 1. september er utarbeidd på grunnlag av summariske oppgåver om den einkilde skole. Grunnskolestatistikken er henta frå Grunnskolens informasjonssystem (GSI).

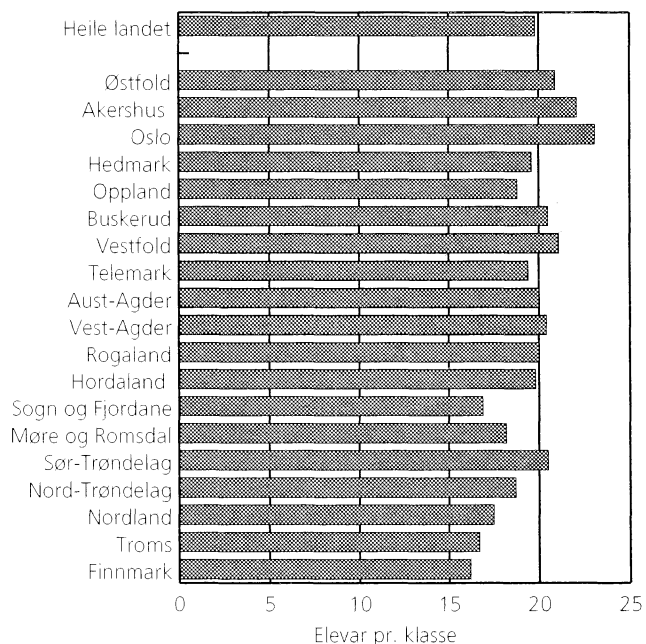
Etter som grunnskolestatistikken er ein summarisk statistikk, er det skolefylket/skolekommunen som blir registrert, ikkje bustadfylket/bustadkommunen.

Spesialklassar kan bli oppretta for elevar som har særlege behov som gjer at han/ho ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av ordinær klasseundervisning (NOU 1995:18). Kommunen avgjer om det skal opprettast eigne spesialklassar. Elevar som får spesialundervisning går ikkje automatisk i spesialklassar.

Grunnskolestatistikken pr. 1. september i teljingsåret omfattar alle skolar som etter Standard for næringsgruppering er definerte som grunnskolar, jf. lov om grunnskolen.

Sjå *NOS Utdanningsstatistikk. Grunnskolar*, SSB for fleire opplysingar.

Figur 2.1. Elevar pr. klasse i grunnskolen. Fylke. 1. september 1996

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB

2.2. Elevar i grunnskolen, etter klassesteg, klassetype og kommune¹. 1. september 1996

	Klassesteg										Klassetype	
	I alt	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Spesialklassar	Eigne klassar for språklege minoritetar
Heile landet	487 398	59 875	58 083	54 780	53 626	52 362	51 893	51 186	52 346	52 091	596	560
Troms	16 860	2 039	2 005	1 944	1 901	1 830	1 769	1 767	1 760	1 840	1	4
Harstad	2 666	324	339	309	288	293	273	281	287	272	-	-
Tromsø	6 343	829	787	783	714	670	646	625	600	689	-	-
Kvæfjord	363	47	35	36	39	42	45	40	35	44	-	-
Skånland	413	38	44	36	47	52	43	45	56	52	-	-
Bjarkøy	44	7	6	5	4	7	2	3	6	4	-	-
Ibestad	194	13	22	19	17	21	22	26	30	24	-	-
Gratangen	146	22	14	7	21	12	17	13	19	21	-	-
Lavangen	97	12	7	12	9	6	10	20	11	10	-	-
Bardu	425	40	54	43	54	49	34	45	48	58	-	-
Salangen	295	26	27	31	34	29	31	40	40	33	-	4
Målselv	782	95	101	89	99	87	80	87	67	77	-	-
Sørreisa	389	44	42	52	41	38	49	40	50	33	-	-
Dyrøy	152	16	13	18	19	17	16	20	19	14	-	-
Tranøy	176	23	16	25	19	13	16	26	14	24	-	-
Torsken	134	19	13	16	20	19	14	6	13	14	-	-
Berg	144	19	16	14	20	22	15	7	16	15	-	-
Lenvik	1 245	142	144	124	153	137	123	141	134	147	-	-
Balsfjord	606	75	59	70	63	60	72	69	66	72	-	-
Karlsøy	294	35	39	32	34	33	35	27	29	30	-	-
Lyngen	392	30	38	56	37	41	54	47	41	48	-	-
Storfjord	199	13	20	29	19	20	21	25	21	31	-	-
Gáivuotna -												
Kåfjord	287	30	34	31	37	31	37	24	35	28	-	-
Skjervøy	346	34	47	38	32	44	37	39	39	36	-	-
Nordreisa	568	83	71	59	63	58	62	59	60	52	1	-
Kvænangen	160	23	17	10	18	29	15	12	24	12	-	-

¹ Regional eining i tabellen er skolekommune. Frå og med 1996 er elevar i spesialklassar, egne klassar for språklege minoritetar og norske skolar i utlandet inkluderte i tabellen.

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

340 minoritetsspråklege elevar gjekk på grunnskolesteget i Troms, noko som tilsvarar 0,3 minoritetsspråklege elevar pr. klasse i snitt. Gáivuotna - Kåfjord hadde størst prosentdel minoritetsspråklege elevar med nær 14 prosent av det totale talet på elevar (samisk som minoritetsspråk spelar inn her). Fylkesgjennomsnittet låg på 2 prosent.

I alt vart 21 nye skolar oppretta på landsbasis, medan 19 grunnskolar vart lagde ned i perioden 1. september 1995 til 1. september 1996 (*Ukens statistikk 27/97*, SSB). Det vart oppretta ein ny grunnskole, medan ein vart lagd ned i Troms i denne perioden.

Førsteklassingane var det største klassesteget

Elevtalet for Troms utgjorde 3,5 prosent av elevtalet i grunnskolen i landet 1. september 1996 (jf. tabell 2.2). Elevane i fylket fordelte seg relativt jamt på klassesteget. Det var færrest elevar i 8. klasse, med 1 760 elevar pr. 1. september 1996, medan 1.-klassingane var flest, med 2 039 elevar.

Prosentdelen elevar i spesialklassar låg på eit lågare nivå i Troms enn i landet under eitt.

Urdu det vanlegaste minoritetsspråket på landsbasis

Tabell 2.3 syner at det var om lag 28 200 elevar frå språklege minoritetar i den norske grunnskolen pr. 1. september 1996. Det var 1 000 færre jenter enn gutar, og det var flest elevar frå språklege minoritetar på dei lågare klassestegeta.

Urdu var det språket som flest grunnskoleelevar frå språkleg minoritet hadde som morsmål. Vel 3 800 elevar, eller 13,6 prosent av desse elevane, hadde urdu som morsmål. Engelsk og vietnamesisk var dei nest vanlegaste morsmåla blant elevar frå språklege minoritetar, med 8,2 prosent kvar.

Opplysingar om elevar frå språklege minoritetar (tidlegare framandspråklege elevar) byggjer på opplysingar frå den einskilde skole og kommune og omfattar også skandinavar og andre vesteuropearar. Det blir nok utøvd noko skjønn i kvar einskild skole når ein fastset kven som blir rekna som elev frå språkleg minoritet.

2.3. Elevar frå språklege minoritetar, etter kjønn, klassesteg og morsmål. Heile landet. 1. september 1996

	I alt	Kjønn		Klassesteg								
		Gutar	Jenter	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Alle morsmål	28 217	14 608	13 609	3 578	3 568	3 335	3 238	3 179	3 059	2 836	2 712	2 712
Urdu	3 845	1 991	1 854	500	425	445	416	425	436	433	393	372
Engelsk	2 304	1 192	1 112	303	323	308	271	263	250	220	189	177
Vietnamesisk	2 301	1 216	1 085	249	271	216	234	284	263	247	261	276
Spansk	1 864	951	913	234	235	227	224	218	197	176	175	178
Bosnisk/Kroastisk ..	1 760	895	865	185	205	179	192	213	207	198	189	192
Tyrkisk	1 409	729	680	187	173	168	154	164	147	154	136	126
Albansk	1 407	714	693	209	204	161	176	174	144	133	115	91
Arabisk	1 259	644	615	221	188	179	157	134	124	75	90	91
Somalisk	984	601	383	113	114	124	109	120	105	107	92	100
Persisk	829	455	374	81	69	79	90	90	93	118	98	111
Polsk	714	365	349	82	101	76	83	78	72	74	66	82
Tamil	698	368	330	98	76	83	87	72	82	73	56	71
Kurdisk	617	321	296	61	77	68	100	79	69	54	53	56
Punjabi	585	304	281	89	80	87	61	62	58	45	47	56
Tysk	571	300	271	66	86	69	66	66	58	54	56	50
Filippinsk	570	285	285	73	88	67	69	52	64	47	58	52
Islandsk	433	202	231	69	50	62	55	40	49	47	34	27
Finsk	411	199	212	71	61	49	43	46	48	45	28	20
Kinesisk	362	189	173	45	48	40	47	41	40	30	25	46
Thai	334	147	187	36	45	35	37	39	29	37	39	37
Hindi	298	158	140	45	46	31	35	29	31	26	31	24
Nederlandsk	294	158	136	35	47	32	43	27	30	25	23	32
Fransk	283	155	128	30	43	46	25	28	34	23	21	33
Serbisk	272	134	138	23	27	31	33	30	38	31	24	35
Portugisisk	263	148	115	32	36	30	33	31	29	22	24	26
Russisk	240	120	120	33	28	20	38	29	27	25	20	20
Samisk	229	110	119	21	33	34	21	24	23	24	33	16
Berbersk	226	112	114	34	25	20	17	22	15	25	38	30
Svensk	197	108	89	23	24	19	27	16	13	30	24	21
Tigrinia	149	78	71	26	18	17	14	16	20	12	17	9
Dansk	133	79	54	22	11	18	11	10	10	10	17	24
Kroatisk	132	67	65	15	20	16	12	7	16	7	21	18
Gresk	112	54	58	12	23	23	6	9	13	9	6	11
Kantonesisk	111	52	59	16	13	21	9	12	6	9	15	10
Italiensk	107	56	51	9	14	17	10	17	8	11	12	9
Khmer	67	32	35	7	5	6	9	7	8	8	11	6
Swahili	67	36	31	10	13	2	9	7	3	9	8	6
Ungarsk	62	23	39	9	9	11	8	4	9	1	9	2
Afrikaans	58	27	31	8	8	2	6	2	6	6	7	13
Koreansk	58	32	26	9	6	9	2	6	6	8	7	5
Bengali	55	25	30	3	12	9	7	7	7	2	5	3
Hebraisk	55	32	23	3	3	14	7	6	6	6	6	4
Pashto	53	27	26	9	5	9	9	1	2	4	5	9
Rumensk	49	23	26	7	7	4	7	4	7	3	4	6
Tsjekkisk	43	13	30	2	7	4	6	3	5	6	4	6
Andre	1 347	680	667	163	166	168	163	165	152	127	120	123

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

I nokre Finnmarkskommunar er ikkje samar/samisk ein språkleg minoritet. Her vil det derfor vere ein del elevar med samisk som morsmål og hovudmål. Elles i landet blir samisktalende elevar rekna som språkleg minoritet. I 1996 var 229 slike elevar registrerte i grunnskolen, noko som utgjorde mindre enn 1 prosent av elevane med eit anna morsmål enn norsk.

Avgangselevane frå 9. klasse heldt fram med utdanning

52 000 elevar gjekk ut av grunnskolen våren 1996. Av desse gjekk 1 850 i grunnskolen i Troms. Som tabell

2.4 syner, var dei aller fleste i utdanning igjen same hausten. Av elevane som avslutta grunnskolen i Troms, var det 4,5 prosent som ikkje var i utdanning 1. oktober 1996. For heile landet sin del låg prosentdelen på 3,1 prosent.

Oversikta over elevar som avsluttar grunnskolen byggjer på individoppgåver som SSB får frå fylkes- skolesjefane til utarbeiding av statistikk. Desse opplysningane blir sette saman med oppgåver frå SSB over elevar i vidaregåande utdanning.

2.4. Elevar som avslutta 9. klasse i grunnskolen våren 1996, etter kor dei var i utdanning hausten same år. Fylke. Prosent

Bustadfylke	Utdanning 1. oktober 1996				
	I alt (=100 prosent)	Utdanning under lov om vidaregåande opplæring			Ikkje i utdanning 1. oktober 1996
		Allmennfaglege studieretningar	Yrkesfaglege studieretningar	Anna utdanning	
Heile landet	52 005	52,8¹	42,7	1,4	3,1
Østfold	2 906	47,9	47,7	1,0	3,4
Akershus	5 198	60,6	35,7	0,9	2,7
Oslo	3 547	62,9	30,5	1,2	5,4
Hedmark	2 098	48,4	48,7	0,5	2,4
Oppland	2 134	49,5	47,4	0,9	2,2
Buskerud	2 674	51,3	45,2	0,9	2,6
Vestfold	2 509	58,2	38,5	1,4	2,0
Telemark	1 949	52,2	45,0	0,5	2,3
Aust-Agder	1 362	52,9	43,9	1,0	2,3
Vest-Agder	2 117	52,9	43,9	1,2	2,0
Rogaland	4 960	50,5	46,4	0,6	2,5
Hordaland	5 316	50,6	44,9	1,5	3,0
Sogn og Fjordane	1 514	53,2	42,9	1,8	2,1
Møre og Romsdal	3 221	51,0	43,0	3,3	2,6
Sør-Trøndelag	2 970	53,5	42,8	1,9	1,9
Nord-Trøndelag	1 697	48,1	47,5	2,2	2,2
Nordland	3 054	48,8	45,2	1,7	4,3
Troms	1 850	51,0	42,3	2,2	4,5
Finnmark	870	49,7	36,8	4,4	9,2
Uoppgjeve og utlandet	59	13,6	10,2	1,7	74,6

¹Omfattar grunnkurs for allmenne, økonomiske og administrative fag, musikk, dans og drama og idrettsfag.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Troms-elevane heldt fram med utdanning under lov om vidaregåande opplæring, og dei fordelte seg med om lag 9 prosentpoeng fleire elevar på allmennfaglege studieretningar enn på yrkesfaglege studieretningar. Troms likna på gjennomsnittet for landet her, då det også på landsbasis var fleire som heldt fram i allmennfaglege enn i yrkesfaglege studieretningar.

29 prosent av lærarane var 50 år og over

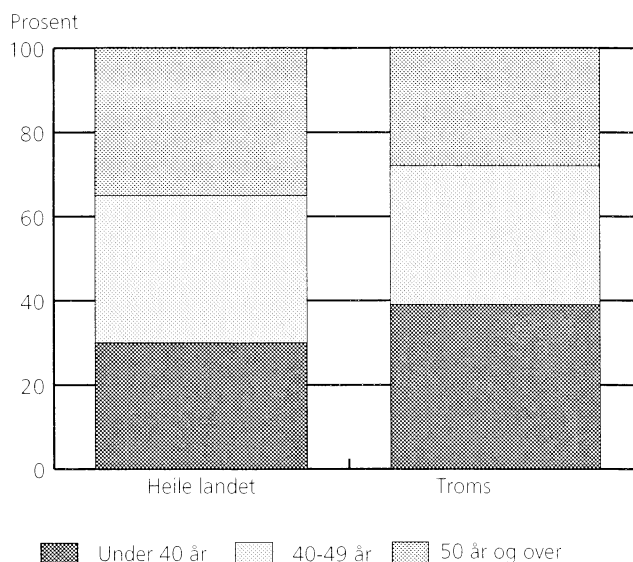
Om lag 2 300 lærarar arbeidde i grunnskolen i Troms pr. 1. september 1996. 900 av dei var under 40 år, sjå tabell 2.5.

64 prosent av grunnskolelærarane i fylket var kvinner. Det største talet på kvinnelege lærarar fann ein i aldersgruppa under 40 år, med 617, medan 486 kvinnelege lærarar var 40-49 år gamle. Forholdet skilde seg frå tala på landsbasis, der det var flest kvinnelege grunnskolelærarar i alderen 40 til og med 49 år (aldersgruppa med kortast aldersspenn). Dei mannlege Troms-lærarane talde 279 i aldersgruppa 50 år og over.

Gjennomsnittsalderen til ein lærar i grunnskolen i Troms var 42,6 år ved utgangen av 1996. Lærarane i Troms var dermed noko yngre enn lærarane på landsbasis der gjennomsnittsalderen låg på 44,4 år.

Ein annan måte å sjå på aldersfordelinga på, er å finne kor stor del av lærarmassen som er 50 år og over. I

Troms var 28,5 prosent av lærarane i grunnskolen i denne aldersgruppa, mot 34,9 prosent på landsbasis.

Figur 2.2. Lærarar i grunnskolen, etter alder. 1. oktober 1996. Prosent

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

2.5. Lærarar i grunnskolen, etter alder og skolekommune. 1. oktober 1996

	Menn						Kvinner					Gjennomsnittsalder ²	Prosentdel 50 år og over ²
	I alt	I alt	Under 40 år	40-49 år	50 år og over	Uopp-gjeve ¹	I alt	Under 40 år	40-49 år	50 år og over	Uopp-gjeve ¹		
Heile landet	56 368	18 920	4 711	6 463	7 378	368	37 448	12 116	12 695	11 933	704	44,4	34,9
Troms	2 332	828	274	264	279	11	1 504	617	486	375	26	42,6	28,5
Harstad	310	120	36	40	44	-	190	70	63	57	-	43,6	32,6
Tromsø	762	205	87	53	56	9	557	220	193	122	22	41,6	24,4
Kvæfjord	63	21	5	4	12	-	42	15	11	16	-	44,7	44,4
Skånland	63	29	5	9	15	-	34	8	12	14	-	47,8	46,0
Bjarkøy	12	6	2	2	2	-	6	-	5	1	-	43,8	25,0
Ibestad	40	19	5	9	5	-	21	10	7	4	-	41,4	22,5
Gratangen	25	9	1	6	2	-	16	6	8	2	-	43,6	16,0
Lavangen	20	11	1	4	6	-	9	4	2	3	-	46,8	45,0
Bardu	62	17	7	6	4	-	45	23	11	11	-	40,8	24,2
Salangen	42	18	5	7	6	-	24	10	5	9	-	42,5	35,7
Målselv	104	38	12	11	15	-	66	19	24	23	-	44,8	36,5
Sørreisa	52	21	4	7	10	-	31	9	9	13	-	45,2	44,2
Dyrøy	26	9	3	2	4	-	17	8	4	5	-	43,3	34,6
Tranøy	40	18	8	5	5	-	22	7	9	6	-	42,0	27,5
Torsken	28	12	5	4	3	-	16	12	3	1	-	37,8	14,3
Berg	25	9	2	5	2	-	16	11	2	3	-	39,8	20,0
Lenvik	188	70	19	22	29	-	118	48	40	30	-	43,4	31,4
Balsfjord	89	34	10	10	14	-	55	28	13	14	-	42,7	31,5
Karlsøy	57	23	12	6	5	-	34	23	6	5	-	38,1	17,5
Lyngen	64	29	11	9	9	-	35	19	9	7	-	41,0	25,0
Storfjord	41	18	6	10	2	-	23	12	8	3	-	40,7	12,2
Gáivuotna - Kåfjord	49	19	6	6	7	-	30	13	8	9	-	42,7	32,7
Skjervøy	52	22	9	7	6	-	30	14	13	3	-	41,1	17,3
Nordreisa	92	39	10	15	12	2	53	21	18	10	4	43,2	25,6
Kvænangen	26	12	3	5	4	-	14	7	3	4	-	45,0	30,8

¹ Gruppa Uopp-gjeve omfattar lærarar ved skolar som ikkje rapporterar til Statens sentrale tenestemannsregister (SST) eller Sentralt tenestemannsregister for skoleverket (STS). ² Gruppa Uopp-gjeve er ikkje teke med i berekninga av gjennomsnittsalder og prosentdel over 50 år.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Høgare driftsutgifter pr. innbyggjar i Troms enn for landet elles

Troms hadde i 1996 gjennomsnittlege brutto driftsutgifter for kvar elev på 48 900 kroner. Lønsutgiftene pr. elev låg på 38 000 kroner. Dette syner tabell 2.6.

Brutto driftsutgifter pr. innbyggjar var på om lag 5 400 kroner for kommunale grunnskolar. For kommunale barnehagar låg brutto driftsutgifter pr. innbyggjar

på 1 800 kroner, noko som svarte til 34 prosent av utgiftene til skolane. Både for kommunale barnehagar og for kommunale grunnskolar låg brutto driftsutgifter pr. innbyggjar i Troms over gjennomsnittet for kommunane i landet.

Brutto driftsutgifter til kommunale barnehagar var på 17 500 kroner pr. innbyggjar 0-6 år. Dette er høgare enn landsgjennomsnittet for kommunane.

Tala i tabell 2.6 er ikkje korrigererte for føringar som blæs opp rekneskapan. Slike dobbeltføringar kan t.d. vere interne overføringar og lønskostnader som vert refunderte frå trygdeforvaltinga. Korrigererte tal finst i faktaarkka "Kommunenenes økonomi og tjenesteproduksjon". *NOS Kommune-Norge i tall* kan òg konsulterast.

Elevane er registrerte i skolekommunen, medan utgiftene er registrerte både i skolekommunen og som ein overføringspost i bustadkommunen. Forholdstalet brutto driftsutgifter/elevlar kan derfor bli noko misvisande. I lønsutgifter pr. elev vil forholdet derimot vere riktig.

Netto driftsutgifter er driftsutgifter minus driftsinntekter på dette kapitlet i kommunerekneskapan. Døme på driftsinntekter er sjukelønsrefusjonar og overføringar frå andre kommunar ved kjøp av skoleplassar.

2.6. Driftsutgifter¹ til kommunale grunnskolar og barnehagar. 1996. Kroner

	Kommunale grunnskolar				Kommunale barnehagar	
	Brutto driftsutgifter pr. innbyggjar	Netto driftsutgifter pr. innbyggjar	Brutto driftsutgifter pr. elev	Lønsutgifter pr. elev	Brutto driftsutgifter pr. innbyggjar	Brutto driftsutgifter pr. innbyggjar 0-6 år
Gjennomsnitt for alle kommunar						
Oslo ikkje medrekna	4 657	4 121	41 065	32 982	1 524	15 572
Oslo medrekna	4 470	3 943	40 877	32 862	1 621	16 655
Gjennomsnitt Troms ..	5 383	4 706	48 915	38 023	1 811	17 520
Harstad	4 498	4 130	38 823	28 437	1 474	14 228
Tromsø	4 617	4 035	42 466	33 743	1 008	8 704
Kvæfjord	6 639	5 870	61 840	49 388	3 195	31 677
Skånland	7 216	6 306	56 939	45 521	1 682	23 835
Bjarkøy	8 113	7 298	114 318	76 977	3 203	45 136
Ibestad	6 949	6 061	73 041	58 175	2 926	42 928
Gratangen	6 057	5 343	58 205	43 712	3 247	33 493
Lavangen	6 916	5 506	80 072	63 330	3 436	39 784
Bardu	5 720	5 205	52 351	40 904	3 225	33 103
Salangen	5 319	4 678	44 986	37 151	3 485	40 263
Målselv	6 455	4 759	59 214	46 148	2 320	21 922
Sørreisa	5 122	4 647	45 270	35 154	2 437	24 711
Dyrøy	4 994	4 638	47 217	35 382	2 958	37 611
Tranøy	6 243	5 609	62 750	46 091	3 124	42 508
Torsken	9 976	8 053	92 388	75 440	4 627	52 200
Berg	6 127	5 214	50 424	40 125	3 014	28 576
Lenvik	5 790	5 019	50 937	42 049	1 889	19 143
Balsfjord	6 691	6 356	65 985	41 134	2 142	24 109
Karlsøy	7 443	6 351	65 799	46 459	2 653	30 781
Lyngen	6 298	5 616	55 184	44 120	2 056	23 387
Storfjord	6 016	4 882	57 985	46 281	1 844	20 445
Gáivuotna - Kåfjord	6 911	5 974	63 164	52 286	2 551	26 141
Skjervøy	5 876	4 933	52 286	41 994	2 488	23 944
Nordreisa	5 534	4 936	51 113	42 434	2 802	27 990
Kvænangen	6 811	5 670	67 638	50 563	3 581	39 514

¹ Nokre kommunar har store endringar frå 1995 til 1996. Dette kjem blant anna av endringar i rekneskapsføring (KOSTRA, 6-årsreforma etc.)
Kjelde: NOS Regionalstatistikk 2/98, SSB.

48 prosent av elevane vel allmenne, økonomiske og administrative fag

Tabell 2.7 syner talet på lærlingar og elevar under lov om vidaregåande opplæring i Troms (berre personar under 19 år). Pr. 1. oktober 1996 var 4 790 lærlingar og elevar under lova busette i fylket. Om lag halvparten var gutar.

Elevar under lov om vidaregåande opplæring omfattar i hovudsak dei elevane som har valt ulike studieretningar på vidaregåande skolar. Å vere under lova inneber at skolen og læreplanen er offentleg godkjend. Elevar på folkehøgskole og på arbeidsmarknadskurs er ikkje tekne med i statistikken. Lærlingar er skilte ut som ein eigen kategori.

Statistikken over elevar blir utarbeidd på grunnlag av oppgåver om den einskilde elev. Teljingstidspunktet er 1. oktober kvart år.

Statistikken omfattar opplysingar knytt til vidaregåande skolar og/eller utdanningsaktivitetar under lov om vidaregåande opplæring. Lærlingar er òg med i statistikken.

Berre elevar som tek del i utdanning som normalt varer i minst 300 timar pr. år, er med i statistikken.

Statistikken over vidaregåande utdanning har bustadfylket/bustadkommunen som regionalt nivå, ikkje skolefylket/skolekommunen. Dette er ulikt grunnskolestatistikken og kjem av at statistikken over vidaregåande utdanning er individbasert.

Sjå NOS Utdanningsstatistikk. Videregående skoler, SSB for meir informasjon.

**2.7. Lærlingar og elevar under lov om vidaregåande opplæring¹, etter kurstype, kjønn og bustadkommune.
1. oktober 1996**

Kjønn og bustadkommune	Kurstype							Lærlingar
	I alt	Eittårige grunnkurs	Vidaregåande kurs I	Vidaregåande kurs II	Teknisk fagskole	Tilrettelagde kurs	Anna utdanning under lova	
Troms	4 785	1 999	1 531	1 016	3	56	-	180
Menn	2 423	1 050	740	489	2	36	-	106
Kvinner	2 362	949	791	527	1	20	-	74
Harstad	795	332	269	163	1	4	-	26
Menn	407	177	143	71	1	2	-	13
Kvinner	388	155	126	92	-	2	-	13
Tromsø	1 617	672	530	324	1	28	-	62
Menn	818	344	253	159	1	19	-	42
Kvinner	799	328	277	165	-	9	-	20
Kvæfjord	119	54	28	30	-	4	-	3
Menn	69	32	12	21	-	1	-	3
Kvinner	50	22	16	9	-	3	-	-
Skånland	153	50	51	41	-	1	-	10
Menn	75	23	26	20	-	1	-	5
Kvinner	78	27	25	21	-	-	-	5
Bjarkøy	14	6	5	3	-	-	-	-
Menn	9	5	3	1	-	-	-	-
Kvinner	5	1	2	2	-	-	-	-
Ibestad	55	28	13	14	-	-	-	-
Menn	24	12	6	6	-	-	-	-
Kvinner	31	16	7	8	-	-	-	-
Gratangen	42	23	9	10	-	-	-	-
Menn	21	14	2	5	-	-	-	-
Kvinner	21	9	7	5	-	-	-	-
Lavangen	33	10	12	10	-	-	-	1
Menn	23	7	9	6	-	-	-	1
Kvinner	10	3	3	4	-	-	-	-
Bardu	129	53	40	28	-	-	-	8
Menn	59	26	17	12	-	-	-	4
Kvinner	70	27	23	16	-	-	-	4
Salangen	106	47	34	21	-	-	-	4
Menn	59	25	19	13	-	-	-	2
Kvinner	47	22	15	8	-	-	-	2
Målselv	209	89	64	46	-	2	-	8
Menn	104	45	32	25	-	-	-	2
Kvinner	105	44	32	21	-	2	-	6
Sørreisa	133	51	37	40	-	1	-	4
Menn	68	27	20	18	-	1	-	2
Kvinner	65	24	17	22	-	-	-	2
Dyroy	43	21	8	12	-	-	-	2
Menn	17	11	2	4	-	-	-	-
Kvinner	26	10	6	8	-	-	-	2
Tranøy	54	15	27	8	-	2	-	2
Menn	31	9	15	3	-	2	-	2
Kvinner	23	6	12	5	-	-	-	-

¹Berre lærlingar og elevar under 19 år.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

2.7. Lærlingar og elevar under lov om vidaregåande opplæring¹, etter kurstype, kjønn og bustadkommune.
 (framh.) 1. oktober 1996

Kjønn og bustadkommune	Kurstype							Lærlingar
	I alt	Eittårige grunnkurs	Vidaregåande kurs I	Vidaregåande kurs II	Teknisk fagskole	Tilrettelagde kurs	Anna utdanning under lova	
Troms (framh.)								
Torsken	25	12	2	9	-	1	-	1
Menn	14	6	2	4	-	1	-	1
Kvinner	11	6	-	5	-	-	-	-
Berg	29	9	11	7	-	-	-	2
Menn	8	6	1	1	-	-	-	-
Kvinner	21	3	10	6	-	-	-	2
Lenvik	388	150	126	94	-	4	-	14
Menn	194	81	58	42	-	3	-	10
Kvinner	194	69	68	52	-	1	-	4
Balsfjord	170	65	50	43	-	1	-	11
Menn	99	41	24	28	-	1	-	5
Kvinner	71	24	26	15	-	-	-	6
Karlsøy	61	34	18	8	-	-	-	1
Menn	28	11	9	7	-	-	-	1
Kvinner	33	23	9	1	-	-	-	-
Lyngen	136	63	41	21	-	4	-	7
Menn	63	35	18	7	-	2	-	1
Kvinner	73	28	23	14	-	2	-	6
Storfjord	64	28	19	15	-	1	-	1
Menn	36	13	15	7	-	-	-	1
Kvinner	28	15	4	8	-	1	-	-
Gáivuotna - Kåfjord	77	40	19	13	-	1	-	4
Menn	43	23	9	6	-	1	-	4
Kvinner	34	17	10	7	-	-	-	-
Skjervøy	118	47	44	19	1	-	-	7
Menn	54	26	15	8	-	-	-	5
Kvinner	64	21	29	11	1	-	-	2
Nordreisa	174	81	61	29	-	2	-	1
Menn	83	40	26	14	-	2	-	1
Kvinner	91	41	35	15	-	-	-	-
Kvænangen	41	19	13	8	-	-	-	1
Menn	17	11	4	1	-	-	-	1
Kvinner	24	8	9	7	-	-	-	-

¹Berre lærlingar og elevar under 19 år.

På eittårig grunnkurs var 53 prosent av elevane og lærlingane gutar. Jentene var i fleirtal på vidaregåande kurs I og vidaregåande kurs II, med 52 prosent.

Lærlingane talde 180, og av desse utgjorde gutane 59 prosent.

Av studieretningane etter Reform 94 var allmenne, økonomiske og administrative fag den studieretninga i Troms som klart hadde flest studieplassar og flest elev-

ar (sjå tabell 2.8). Drygt 48 prosent av alle elevane under lov om vidaregåande opplæring i fylket gjekk på denne studieretninga. Deretter følgde helse- og sosialfag, mekaniske fag, elektrofag og hotell- og næringsmiddelfag.

Helse- og sosialfag, hotell- og næringsmiddelfag og mekaniske fag hadde forholdsvis mange lærlingar, med 21 prosent av lærlingplassane kvar.

2.8. Lærlingar og elevar under lov om vidaregåande opplæring¹, etter utdanninga si art (kurstype og studieretning). Troms. 1. oktober 1996

Kurstype

Studieretning	I alt	Kurstype						Lærlingar
		Eittårige grunnkurs	Vidaregåande kurs I	Vidaregåande kurs II	Teknisk fagskole	Tilrettelagde kurs	Anna utdanning under lova	
Troms	4 785	1 999	1 531	1 016	3	56	-	180
Studieretningar etter Reform 94								
Allmenne, økonomiske og administrative fag	2 312	841	707	747	-	16	-	1
Musikk, dans og drama ..	99	46	26	27	-	-	-	-
Idrettsfag	261	116	70	75	-	-	-	-
Helse- og sosialfag	510	225	187	46	-	14	-	38
Naturbruk	128	57	48	19	-	-	-	4
Formgivingsfag	231	118	70	19	-	5	-	19
Hotell- og næringsmiddelfag	277	129	95	5	-	10	-	38
Byggfag	115	58	43	1	-	3	-	10
Tekniske byggfag	62	34	21	4	-	-	-	3
Elektrofag	284	124	98	35	-	-	-	27
Mekaniske fag	465	234	158	28	-	8	-	37
Kjemi- og prosessfag	12	9	3	-	-	-	-	-
Trearbeidsfag	14	8	5	-	-	-	-	1
Studieretningar for Reform 94								
Allmenne fag	10	-	-	10	-	-	-	-
Handverks- og industrifag	3	-	-	-	3	-	-	-
Ingen studieretningskode	2	-	-	-	-	-	-	2

¹ Berre lærlingar og elevar under 19 år.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Fleire tek vidaregåande utdanning

I tabell 2.9 ser ein utviklinga i kor stor del av det ein-skilde årskullet som tok vidaregåande utdanning over dei siste 16 åra. Det har vore ein kraftig auke i perioden. I 1996 var over 90 prosent av alle 16-18-åringar i Troms i vidaregåande utdanning. For 16-åringane var dette ein auke på 30 prosentpoeng. For 18-åringane gjekk prosentdelen opp med om lag 38 prosentpoeng frå 1980 til 1996.

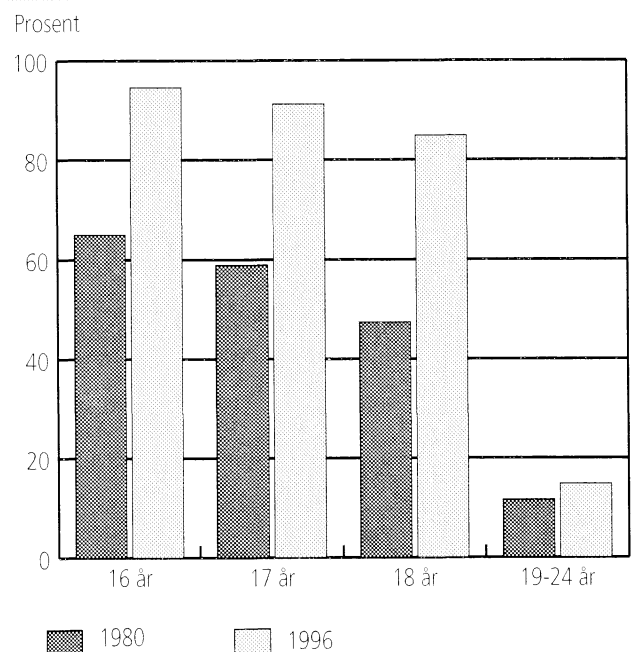
Reform 94 førte med seg ein rett til vidaregåande utdanning (om ikkje plikt). Denne retten kan forklare noko av auken dei seinaste åra. Samstundes var det ein auke i heile perioden frå 1980, noko som ikkje kan for-

klarast med reformen. Tilhøva på arbeidsmarknaden påverkar også elevtala.

2.9. Elevar i vidaregåande utdanning i prosent av registrert årskull, etter alder. Troms. 1980, 1985, 1990-1996

	16 år	17 år	18 år	16-18 år
1980	65,0	58,9	47,4	57,3
1985	73,2	71,8	57,6	67,5
1990	90,5	83,8	72,4	81,9
1991	93,0	85,5	74,2	83,7
1992	90,4	86,1	74,5	83,3
1993	92,7	86,1	79,2	85,8
1994	95,2	89,8	77,0	87,1
1995	94,4	91,3	80,4	88,7
1996	94,6	91,2	84,9	90,2

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Figur 2.3. Elevar i vidaregåande utdanning i prosent av registrert årskull, etter alder. Troms. 1980 og 1996

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Fleire første- enn andregenerasjons- innvandrere i videregående utdanning

Førstegenerasjonsinnvandrere i Noreg er i utgangspunktet ei mykje større gruppe enn andregenerasjonsinnvandrere. Tal pr. 1. januar 1997 syner at av 8 000 innvandrere 16-18 år var 1 900 andregenerasjonsinnvandrere (*Aktuelle befolkningstall 3/98*, SSB).

Om lag 14 200 av elevane i videregående utdanning pr. 1. oktober 1996 hadde ikkje norsk bakgrunn. Dette syner tala i tabell 2.10. 12 300 hadde sjølv kome til Noreg som innvandrere, medan resten var andregenerasjonsinnvandrere.

Å ikkje ha norsk bakgrunn tyder i denne samanhengen at ein er første- eller andregenerasjonsinnvandrere. Førstegenerasjonsinnvandrere er innvandrere som er fødte i utlandet og har to utanlandsfødde foreldre. Andregenerasjonsinnvandrere er personar som er fødte i Noreg av to utanlandsfødde foreldre.

Dei fleste førstegenerasjonsinnvandrere i videregående utdanning var 19 år og over. På dette området skil dei seg frå andregenerasjonsinnvandrere og elevane utan innvandrerbakgrunn, som stort sett var under 19 år.

2.10. Elevar, etter alder, innvandringskategori og landbakgrunn. Heile landet. 1. oktober 1996

Innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Alder				Innvandringskategori og landbakgrunn	I alt	Alder			
		16 år og under	17 år	18 år	19 år og over			16 år og under	17 år	18 år	19 år og over
I alt	235 496	50 696	49 859	47 164	87 777	Sør-Amerika i alt	681	70	103	81	427
Utan norsk bakgrunn i alt	14 233	1 867	2 095	1 843	8 428	Av dette					
Førstegenerasjons- innvandrere utan norsk bakgrunn	12 339	1 303	1 554	1 402	8 080	Chile	490	58	77	62	293
Europa i alt	4 413	625	626	543	2 619	Oseania i alt	35	1	9	13	12
Av dette						Uoppgjeve	-	-	-	-	-
Danmark	334	36	41	46	211	Norden	854	126	104	94	530
Island	127	39	17	14	57	EU	1 171	138	148	129	756
Sverige	290	41	39	25	185	Andregenerasjons- innvandrere ¹	1 894	564	541	441	348
Jugoslavia	516	63	84	59	310	Europa i alt	567	170	133	126	138
Polen	400	63	61	57	219	Av dette					
Storbritannia	136	19	18	12	87	Danmark	78	13	19	21	25
Tyrkia	424	69	80	60	215	Sverige	36	11	5	10	10
Tyskland	134	19	16	13	86	Jugoslavia	102	32	26	22	22
Bosnia-Hercegovina ..	1 321	200	167	166	788	Tyrkia	128	52	34	21	21
Afrika i alt	1 584	92	112	116	1 264	Afrika i alt	141	53	45	27	16
Av dette						Av dette					
Etiopia	225	13	12	15	185	Marokko	87	32	30	18	7
Ghana	82	3	11	4	64	Asia i alt	1 124	322	348	272	182
Marokko	186	13	21	22	130	Av dette					
Somalia	618	41	48	37	492	India	162	51	52	38	21
Asia i alt	5 376	494	664	602	3 616	Pakistan	751	175	223	204	149
Av dette						Vietnam	107	54	40	10	3
Sri Lanka	547	36	50	42	419	Nord- og Mellom- Amerika i alt	16	4	3	3	6
Filippinene	345	24	39	23	259	Sør-Amerika i alt	44	15	12	12	3
India	227	20	22	24	161	Oseania i alt	2	-	-	1	1
Iran	914	113	89	70	642	Uoppgjeve	-	-	-	-	-
Irak	310	19	33	26	232	Norden	163	36	34	45	48
Kina	132	13	8	21	90	EU	243	60	51	61	71
Pakistan	681	97	123	100	361						
Thailand	250	16	35	38	161						
Vietnam	1 587	117	221	225	1 024						
Nord- og Mellom- Amerika i alt	250	21	40	47	142						
Av dette											
USA	119	15	22	23	59						

¹ Norskfødde med to utanlandsfødde foreldre.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Hovudvekta av førstegenerasjonsinnvandrarane kom frå Asia (44 prosent) og Europa (36 prosent). Andre generasjonsinnvandrarane i vidaregåande utdanning hadde også i stor grad bakgrunn frå desse to verdensdelane. Av andre generasjonsinnvandrarane 16 år og under hadde 57 prosent bakgrunn frå asiatiske land, medan 30 prosent hadde europeisk bakgrunn. Av 17- og 18-åringane hadde i underkant av to tredelar bakgrunn frå Asia, medan i overkant av ein firedel hadde europeisk bakgrunn.

54 prosent med generell studiekompetanse var ikkje i utdanning same hausten

Noko under 37 600 elevar og privatistar fullførte ei utdanning som gav generell studiekompetanse våren 1996. Talet gjeld for heile landet og finst i tabell 2.11.

Litt under halvparten av desse var under utdanning påfølgjande haust. Troms hadde den høgaste prosentdelen som *ikkje* heldt fram, medan det var flest frå Oslo som heldt fram med utdanning same hausten.

Talet på mannlege elevar og privatistar som fekk generell studiekompetanse våren 1996 var 17 400, eller 46 prosent av totalen. Nær 60 prosent av dei mannlege uteksaminerte elevane og privatistane var ikkje i utdanning same hausten. Det var 68,2 prosent gutar frå Oppland og 50,6 prosent frå Oslo som ikkje heldt fram med utdanninga same haust.

Totalt sett gjekk dei fleste av gutane som heldt fram med utdanninga si 1. oktober 1996 på høgskolar.

2.11. Elevar og privatistar som fullførte ei utdanning som gjev generell studiekompetanse våren 1996, etter kor dei var i utdanning hausten same år, bustadfylke og kjønn. Prosent

	I utdanning 1. oktober 1996				Ikkje i utdanning 1. oktober 1996	I utdanning 1. oktober 1996				Ikkje i utdanning 1. oktober 1996	
	I alt (=100 prosent)	Vidare- gåande utdanning	Høg- skolar	Uni- versitet		I alt (=100 prosent)	Vidare- gåande utdanning	Høg- skolar	Uni- versitet		
Heile landet	37 557¹	14,2	16,8	15,2	53,7						
Østfold	2 335	14,3	16,9	12,3	56,5	Hordaland	1 726	13,9	12,5	19,5	54,1
Akershus	3 558	14,4	12,0	21,1	52,5	Sogn og Fjordane	473	8,9	19,2	13,7	58,1
Oslo	2 864	15,1	10,9	26,8	47,1	Møre og Romsdal	1 003	11,0	19,1	9,7	60,2
Hedmark	1 609	16,3	17,0	12,8	53,8	Sør-Trøndelag	1 126	13,3	11,5	15,5	59,8
Oppland	1 685	14,2	18,5	8,7	58,5	Nord-Trøndelag	519	15,6	14,1	11,9	58,4
Buskerud	1 794	15,4	17,5	13,3	53,7	Nordland	876	13,2	17,1	9,5	60,2
Vestfold	1 575	14,9	15,7	16,1	53,3	Troms	673	10,0	12,9	10,8	66,3
Telemark	1 553	19,0	19,4	12,1	49,4	Finnmark	245	9,4	22,4	7,8	60,4
Aust-Agder ...	1 090	18,7	17,6	7,7	56,0	Uoppgjeve og utlandet	61	4,9	3,3	-	91,8
Vest-Agder ...	1 335	13,3	27,0	6,1	53,5						
Rogaland	3 321	14,2	20,0	10,5	55,2	Kvinner	20 153	14,8	19,0	17,6	48,7
Hordaland	3 686	13,3	14,5	21,2	51,0	Østfold	1 267	15,9	20,4	14,7	49,0
Sogn og Fjordane	1 166	9,9	22,6	12,1	55,3	Akershus	1 815	14,7	12,6	25,6	47,2
Møre og Romsdal	2 235	11,9	19,5	12,4	56,2	Oslo	1 395	14,6	10,4	31,3	43,4
Sør-Trøndelag	2 477	14,3	14,3	18,3	53,2	Hedmark	903	17,7	20,0	16,6	45,6
Nord-Trøndelag	1 188	15,6	18,6	16,2	49,7	Oppland	961	15,4	22,2	11,2	51,2
Nordland	1 934	14,2	18,7	13,7	53,5	Buskerud	931	15,9	20,7	16,0	47,4
Troms	1 471	9,9	15,2	13,4	61,5	Vestfold	811	16,2	16,6	17,3	49,9
Finnmark	555	12,3	22,9	10,3	54,6	Telemark	926	19,9	20,4	12,3	47,4
Uoppgjeve og utlandet	126	2,4	1,6	1,6	94,4	Aust-Agder ...	582	18,9	20,3	9,3	51,5
Menn	17 404	13,6	14,4	12,5	59,5	Vest-Agder ...	737	13,6	31,1	7,5	47,9
Østfold	1 068	12,4	12,8	9,5	65,4	Rogaland	1 689	15,0	24,1	13,3	47,6
Akershus	1 743	14,1	11,5	16,5	58,0	Hordaland	1 960	12,8	16,2	22,8	48,3
Oslo	1 469	15,5	11,4	22,5	50,6	Sogn og Fjordane	693	10,7	25,0	11,0	53,4
Hedmark	706	14,6	13,2	7,9	64,3	Møre og Romsdal	1 232	12,7	19,8	14,6	52,9
Oppland	724	12,7	13,7	5,4	68,2	Sør-Trøndelag	1 351	15,1	16,6	20,7	47,7
Buskerud	863	14,9	14,0	10,4	60,6	Nord-Trøndelag	669	15,5	22,1	19,4	42,9
Vestfold	764	13,6	14,7	14,8	56,9	Nordland	1 058	14,9	19,9	17,2	47,9
Telemark	627	17,7	18,0	11,8	52,3	Troms	798	9,8	17,2	15,5	57,5
Aust-Agder ...	508	18,5	14,6	5,9	61,0	Finnmark	310	14,5	23,2	12,3	50,0
Vest-Agder ...	598	13,0	22,1	4,5	60,4	Uoppgjeve og utlandet	65	-	-	3,1	96,9
Rogaland	1 632	13,4	15,8	7,7	63,1						

¹Omfattar allmennfagleg linje, handel- og kontorlinje og teknisk fagskole.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Dei kvinnelege elevane og privatistane utgjorde våren 1996 54 prosent av alle elevane og privatistane som fullførte ei utdanning som gav generell studiekompetanse. Jentene heldt i større grad enn gutane fram med utdanninga si same hausten. Det var 57,1 prosent jenter frå Nord-Trøndelag som heldt fram med utdanninga, mot 42,5 prosent av jentene frå Troms.

Differansen mellom prosentdelen jenter og prosentdelen gutar som heldt fram med utdanning same haust var på nær 11 prosentpoeng. Verneplikta kan vere ein del av forklaringa på at så mange gutar ikkje er i utdanning same hausten som dei har fått generell studiekompetanse.

Som for gutane sin del var det også flest jenter som heldt fram med utdanning på ein høgskole 1. oktober 1996.

Finnmark med den lågaste gjennomsnittsalderen for lærarar i vidaregåande skole

29 100 lærarar underviste i vidaregåande skolar i Noreg. Det var fleire mannlege enn kvinnelege lærarar. 59 prosent av lærarane var menn.

Figur 2.4. Prosentdel lærarar 50 år og over i vidaregåande skole. Fylke. 1. oktober 1996

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

2.12. Lærarar i vidaregåande skole, etter alder og skolefylke. 1. oktober 1996

	I alt		Menn					Kvinner					Gjennomsnittsalder ²	Prosentdel 50 år og over ²			
	I alt	Under 40 år	40-49 år	50 år og over	Uopp-gjeve ¹	I alt	Under 40 år	40-49 år	50 år og over	Uopp-gjeve ¹	I alt	Under 40 år			40-49 år	50 år og over	Uopp-gjeve ¹
Heile landet	29 082	7225	9958	9838	2061	17021	3441	5792	6572	1216	12061	3784	4166	3266	845	45,4	36,4
Østfold	1 464	309	531	527	97	831	142	299	336	54	633	167	232	191	43	46,2	38,6
Akershus ...	2 441	613	834	902	92	1219	262	406	498	53	1222	351	428	404	39	45,8	38,4
Oslo	2 797	491	628	760	918	1402	216	286	386	514	1395	275	342	374	404	46,1	40,4
Hedmark ...	1 172	329	393	450	-	702	166	237	299	-	470	163	156	151	-	45,6	38,4
Oppland ...	1 289	287	490	496	16	777	136	297	335	9	512	151	193	161	7	46,2	39,0
Buskerud ...	1 419	369	473	503	74	806	180	261	312	53	613	189	212	191	21	45,4	37,4
Vestfold	1 296	261	475	498	62	780	109	291	336	44	516	152	184	162	18	46,5	40,4
Telemark ...	1 050	250	386	394	20	598	124	221	242	11	452	126	165	152	9	45,8	38,3
Aust-Agder	746	163	267	294	22	496	80	167	231	18	250	83	100	63	4	46,7	40,6
Vest-Agder	1 071	239	363	371	98	689	123	220	264	82	382	116	143	107	16	46,1	38,1
Rogaland ...	2 370	604	793	777	196	1431	297	453	561	120	939	307	340	216	76	45,0	35,7
Hordaland .	2 877	704	1005	970	198	1737	356	569	698	114	1140	348	436	272	84	45,6	36,2
Sogn og Fjordane ...	801	246	286	247	22	510	113	188	195	14	291	133	98	52	8	44,0	31,7
Møre og Romsdal	1 663	436	614	581	32	1055	217	408	406	24	608	219	206	175	8	45,2	35,6
Sør-Trøndelag .	1 963	515	671	650	127	1128	245	393	430	60	835	270	278	220	67	45,1	35,4
Nord-Trøndelag .	1 120	314	423	365	18	688	137	269	268	14	432	177	154	97	4	45,0	33,1
Nordland ...	1 779	567	660	530	22	1123	292	421	400	10	656	275	239	130	12	43,9	30,2
Troms	1 141	287	429	378	47	688	138	257	271	22	453	149	172	107	25	45,3	34,6
Finnmark ...	618	241	235	142	-	359	108	148	103	-	259	133	87	39	-	42,1	23,0
Svalbard	5	-	2	3	-	2	-	1	1	-	3	-	1	2	-	50,6	60,0

¹Gruppa Uopp-gjeve omfattar lærarar ved skolar som ikkje rapporterer til Statens sentrale tenestemannsregister (SST) eller Sentralt tenestemannsregister for skoleverket (STS). ²Gruppa Uopp-gjeve er ikkje teke med i berekinga av gjennomsnittsalder og prosentdel over 50 år.

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

På landsbasis var det flest lærarar i alderen 40-49 år i vidaregåande skolar 1. oktober 1996. Nær 37 prosent av lærarane var i denne aldersgruppa og gjorde ho til den største, trass i at det var den aldersgruppa som hadde kortast aldersspenn (jf. tabell 2.12).

Gjennomsnittsalderen på lærarar i norske vidaregåande skolar var 45,4 år i 1996. Finnmark hadde den lågaste gjennomsnittsalderen av fylka, med 42,1 år, og Aust-Agder hadde den høgaste gjennomsnittsalderen for lærarar, med 46,7 år. I Troms låg snittet på 45,3 år.

I alt var 36,4 prosent av lærarane 50 år eller eldre. I Finnmark var det ein nemneverdig mykje mindre del som var over 50 år. Berre 23,0 prosent av lærarane i dei vidaregåande skolane i fylket var i aldersgruppa 50 år og over. I Aust-Agder, som toppa lista over prosentdelar med lærarar 50 år eller eldre, var prosentdelen 40,6. Oslo og Vestfold låg nært opp til Aust-Agder. At Finnmark hadde så få lærarar over 50 år, vitnar om at

mange lærarar reiser til Finnmark, men dei blir ikkje der. Avskrivninga på studielån trekkjer venteleg ein del unge lærarar nordover.

Østfold med lågaste driftsutgifter pr. elev/lærling i vidaregåande opplæring

Landstabell 2.13 syner at elevar i vidaregåande opplæring hovudsakleg gjekk i offentlege skolar i 1996. Det var sju elevar for kvart lærarårsverk i offentlege vidaregåande skolar.

Driftsutgiftene for kvar elev og lærling var på 57 500 kroner. Av dette gjekk 48 000 kroner til løn. Østfold og deretter Rogaland hadde dei lågaste driftsutgiftene pr. elev og lærling i vidaregåande opplæring. Dei høgaste driftsutgiftene hadde Finnmark.

Driftsutgiftene pr. elev/lærling har auka på 1990-talet. På landsbasis auka utgiftene med over 11 000 i løpende kroner frå 1991 til 1996.

2.13. Vidaregåande opplæring. Struktur og nøkkeltal

	Drifts- utgifter pr. innbyggjar	Av dette utgifter til løn pr. innbyggjar	Elevar og lærlingar i alt	Elevar i offentlege skolar i forhold til elevar i alt	Elevar i allmennfag i forhold til elevar i alt	Elevar/ lærlingar 16-18 år i forhold til alle innbygg- jarar 16-18 år	Elevar i offentlege vidaregå- ande skolar pr. lærar- årsverk	Drifts- utgifter pr. elev og lærling	Av dette utgifter til løn pr. elev og lærling
Vidaregåande opplæring 1996 i alt	2 554	1 939	203 714	94,5	56,0	90,9	7,0	57 534	48 001
Østfold	2 154	1 740	11 082	96,2	51,8	91,3	7,5	48 270	43 573
Akershus	2 221	1 796	19 141	93,0	63,6	90,8	7,6	54 457	46 336
Oslo	1 782	1 260	14 564	88,8	64,2	84,3	6,7	66 298	48 206
Hedmark	2 621	2 003	8 062	97,4	51,2	92,0	7,0	61 959	52 664
Oppland	2 624	1 909	8 725	97,0	54,7	92,3	7,0	56 477	46 363
Buskerud	2 654	2 076	10 167	93,3	56,1	90,9	7,3	63 585	53 549
Vestfold	2 660	2 014	9 787	95,3	60,8	91,8	7,4	57 890	48 670
Telemark	2 466	1 877	7 820	97,1	52,9	91,8	7,1	52 766	46 488
Aust-Agder	2 842	2 100	5 334	97,1	54,7	91,2	7,1	54 747	46 464
Vest-Agder	3 134	2 081	8 207	96,3	55,6	91,9	8,0	59 272	45 330
Rogaland	2 492	2 056	19 610	92,7	54,0	92,3	7,9	48 333	44 245
Hordaland	2 645	1 987	21 038	93,8	54,6	91,1	7,3	56 475	46 660
Sogn og Fjordane	3 149	2 079	5 512	96,4	54,3	90,9	6,9	63 510	46 975
Møre og Romsdal	2 746	2 165	12 720	96,8	54,2	90,2	7,4	53 517	47 463
Sør-Trøndelag	2 870	2 225	11 693	91,2	56,1	93,1	5,8	68 262	57 200
Nord-Trøndelag	3 301	2 524	6 952	96,7	50,9	93,4	6,2	62 269	52 881
Nordland	2 732	2 109	12 081	97,3	51,2	89,4	6,2	55 903	47 491
Troms	3 016	2 025	7 146	96,6	55,2	88,4	6,2	65 714	49 411
Finnmark	2 980	2 288	3 378	97,7	54,1	80,5	5,4	68 862	59 135
1996 i alt	2 554	1 939	203 714	94,5	56,0	90,9	7,0	57 534	48 001
1995 i alt	2 237	1 705	200 365	94,7	51,5	88,8	7,2	51 022	40 954
1994 i alt	2 207	1 695	204 590	94,6	48,2	87,2	7,4	54 046	41 514
1993 i alt	2 145	1 671	211 309	94,8	42,5	85,3	7,6	49 993	38 953
1992 i alt	2 152	1 679	215 910	95,0	41,6	84,3	7,7	48 564	37 893
1991 i alt	2 074	1 604	216 471	94,9	40,8	82,7	.	46 286	35 805

Kjelde: Aktuell utdanningsstatistikk og NOS Kommune-Norge i tall, SSB.

3. Unge på arbeidsmarknaden

Tenåringar i alderen 16-19 år utgjorde 3,2 prosent av arbeidstakarane i Troms 4. kvartal 1997. Dei arbeidde helst deltid, truleg kombinert med skolegang. Drygt 55 prosent arbeidde mellom 4 og 19 timar i veka.

Talmaterialet i dette kapittelet er henta frå ulike kjelder: Dei kvartalsvise arbeidskraftundersøkingane (AKU) og register. Tala i AKU er baserte på intervju med eit utval av folkemengda (24 000 personar i kvartalet). For tal frå utvalsundersøkingar som AKU må ein ta omsyn til utvalsvariansen ved tolking av tala. Mange mindre endringar og skilnader er ikkje utsegnskraftige. Tabellane 3.1, 3.2 og 3.7 syner tal frå AKU.

Arbeidstakar-/arbeidsgivarregisteret gjev ei fullteljing. Dette gjer at det kan lagast tal på lågt regionalt nivå. Tabellane 3.3 og 3.4 har tal frå registeret. Tabellane 3.5 og 3.6 har tal frå Arbeidsdirektoratet sine oversikter over alle som registrerer seg som arbeidslause ved arbeidskontora.

Sjå NOS *Arbeidsmarkedsstatistikk*, NOS *Regionalstatistikk* (emne 06) og hefte med grunntabellar frå AKU (Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk), alle frå SSB, for meir informasjon. Arbeidsdirektoratet sine publikasjonar kan òg vere av interesse.

Frå 1970-åra til midt i 1980-åra varierte yrkesfrekvensen for unge i alderen 16-19 år stort sett mellom 40 og 45 prosent på landsbasis. I tidsrommet 1987-1993 gjekk denne frekvensen kraftig ned for heile ungdomsgruppa, før yrkesdeltakinga steig kraftig frå 1995 til 1997. Samstundes var det ein sterk vekst i sysselsetjinga generelt. Yrkesfrekvensen for 16-19-åringar var likevel 8 prosentpoeng lågare i 1997 enn under høgkonjunkturen i 1987 (AKU).

Fleire unge under utdanning enn i arbeidsstyrken

Tabell 3.1 syner at 16-19-åringane utgjorde 6,7 prosent av alle personar 16-74 år i landet i 1997. Som del av arbeidsstyrken utgjorde desse tenåringane nær 4 pro-

sent. Fleirtalet av dei sysselsette tenåringane har berre ein deltidsjobb ved sida av skolegangen (sjå òg tabell 3.2).

16-19-åringane utgjorde halvparten av dei som var under utdanning og samstundes utanfor arbeidsstyrken. 55 000 gutar og 57 000 jenter av i alt 222 000 var under utdanning på heiltid, utan arbeid ved sida av (årsgjennomsnitt 1997).

For 19-åringane syner tabellen at det var fleire sysselsette enn utan inntektsnivande arbeid. Av 31 000 sysselsette 19-åringar var 17 000 heiltidsarbeidande. 16- og 17-åringane var hovudsakleg under utdanning i vidaregåande skole.

3.1. Personar i alderen 16-74 år, etter alder, kjønn og arbeidsstyrkestatus. Sysselsette grupperte etter avtala/vanleg arbeidstid og personar utanfor arbeidsstyrken etter hovudsakleg verksemd. Årsgjennomsnitt 1997. 1 000

Kjønn Alder	I arbeidsstyrken					Utanfor arbeidsstyrken				
	Personar i alt	I alt	Sysselsette			Arbeids- lause	Under utdannig	Heime- arbeidande	Pensjonistar	Andre
			Deltid		Heiltid					
			Kort	Lang						
Alle aldere	3 154	2 192	280	301	1 604	93	222	110	485	52
Av dette										
16-19 år	212	81	48	7	26	15	112	1	1	2
16 år	53	12	10	1	1	4	37	-	-	-
17 år	53	16	13	1	2	4	32	-	-	1
18 år	54	23	14	2	6	4	26	-	-	1
19 år	53	31	11	3	17	3	17	-	-	1
Menn	1 587	1 183	68	50	1 062	49	103	2	227	24
Av dette										
16-19 år	109	43	22	3	18	8	55	-	1	1
Kvinner	1 566	1 009	212	251	542	44	118	109	258	28
Av dette										
16-19 år	104	38	26	4	8	7	57	1	-	1

Kjelde: Grunntabellar. Arbeidskraftundersøkingane (AKU) 1997, SSB.

Personar 16-74 år med inntektsgivande arbeid og personar som er inne til førstegangsmilitær- eller sivilteneste, blir rekna som sysselsette, anten som lønstakarar, sjølvstendige næringsdrivande eller familiararbeidskraft. Personane må ha arbeidd minst ein time i undersøkingsveka eller vere midlertidig fråverande frå inntektsgivande arbeid på grunn av sjukdom, ferie, permisjon e.l.

Summen av sysselsette og arbeidslause blir kalla arbeidsstyrken eller dei yrkesaktive.

Deltidsjobb kombinert med utdanning

Landstala for 1996 og 1997 tyder på ein auke i talet på heiltidssysselsette for aldersgruppa 16-19 år (tabell 3.2). For 1996 var delen 9 prosent sysselsette på heiltid, i 1997 12 prosent. Av dei yrkesaktive 16-19-åringane var det dobbelt så mange gutar som jenter.

Dei fleste 16-19-åringar går på skole. 175 000 av 212 000 personar i denne aldersgruppa var under utdanning i 1997. I utdanningstida er det blitt nokså vanleg å ta deltidsarbeid ved sida av skolen. I 1997

3.2. Personar i alderen 16-74 år, etter kjønn, alder, hovudsakleg verksemd og deltidsysseletjing. Arsgjennomsnitt. 1 000

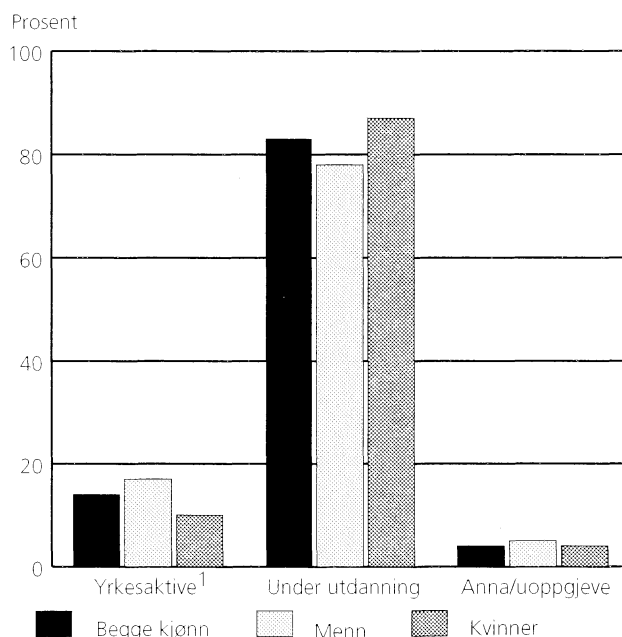
Alder	I alt		Menn		Kvinner	
	1996	1997	1996	1997	1996	1997
Hovudsakleg verksemd						
I alt 16-74 år	3 146	3 154	1 583	1 587	1 563	1 566
Yrkesaktive ¹	1 932	2 003	1 086	1 115	846	888
Deltidsysselette	374	399	55	53	319	346
Under utdanning ..	361	347	168	158	193	189
Deltidsysselette	101	105	42	44	59	60
Heimearbeidande ..	166	155	2	3	163	152
Deltidsysselette	41	38	-	1	41	38
Førtidspensjonistar/uføre	248	252	115	119	132	133
Deltidsysselette	11	13	5	6	6	6
Alderspensionistar	265	257	124	122	141	135
Deltidsysselette	8	8	6	5	2	3
Anna/uoppgjeve ...	174	140	87	71	87	69
Deltidsysselette	26	18	9	8	17	11
I alt 16-19 år	212	212	109	109	103	104
Yrkesaktive ¹	25	29	17	19	9	10
Deltidsysselette	6	4	3	1	3	2
Under utdanning ..	178	175	88	85	90	90
Deltidsysselette	46	50	21	23	26	27
Anna/uoppgjeve ...	9	9	4	5	5	4
Deltidsysselette	1	1	-	1	1	-

¹Som yrkesaktive reknast her sysselsette på heiltid, samt deltidsysselette som oppgjev yrkesaktivitet som si hovudsaklege verksemd.

Kjelde: NOS Arbeidsmarkedsstatistikk 1997, SSB.

Inndelinga i arbeidstid i AKU er basert på opplysningar om avtala/vanleg arbeidstid. Kort deltid = 1-19 timar pr. veke. Lang deltid = 20-36 timar pr. veke med unnatak av personar med arbeidstid 32-36 timar som oppgjev at dette utgjør heiltid. Heiltid = 37 timar og over, samt tilfella nemnt ovanfor.

Figur 3.1. Personar i alderen 16-19 år, etter kjønn og hovudsakleg verksemd. Arsgjennomsnitt 1997. Prosent

¹Som yrkesaktive reknast her sysselsette på heiltid, samt deltidsysselette som oppgjev yrkesaktivitet som si hovudsaklege verksemd.

Kjelde: NOS Arbeidsmarkedsstatistikk 1997, SSB.

oppgav 83 prosent av 16-19-åringane utdanning som si hovudsaklege verksemd. Av desse hadde 29 prosent ein deltidsjobb ved sida av skolegangen. Berre 12 prosent av ungdomane i denne aldersgruppa var i arbeid på heiltid.

Talet på unge arbeidstakarar opp med 400

Registertala i tabell 3.3 syner at det var 62 600 arbeidstakarar 16-74 år i Troms i 1997. Det har vore ein auke frå 1990 for gruppa sett under eitt. Den same utviklinga finn ein ikkje for aldersgruppa 16-19 år. I absolutte tal var flest 16-19-åringar registrerte som arbeidstakarar i 1990. Mellom 4. kvartal 1996 og 4. kvartal 1997 har det vore ein auke på 400 personar.

I prosent utgjorde 16-19-åringane 3,7 prosent av arbeidstakarane i Troms i 1990, 2,6 i 1996 og 3,2 prosent i 1997. I same tidsrommet utgjorde aldersgruppa 9,2, 6,6 og 6,6 prosent av folkemengda 16-74 år i fylket.

Arbeidstakarar er lønstakarar i eit arbeidsforhold som er meldt til arbeidstakarregisteret. Arbeidsforhold skal bli melde inn til arbeidstakarregisteret når forholdet skal vare lenger enn seks dagar og inneber meir enn tre timars arbeid kvar veke i gjennomsnitt.

Arbeidstakarar omfattar ikkje vernepliktige, sjølvstendig næringsdrivande eller familiararbeidarar (personar som tek del i arbeidet i ei verksemd som eit familiemedlem eig og som ikkje har fast avtala løn).

3.3. Arbeidstakarar 16-74 år, etter alder og bustadkommune. 4. kvartal 1990, 1996 og 1997

	Alder		Alder	
	16-74 år	16-19 år	16-74 år	16-19 år
Troms				
1990	55 583	2 036		
1996	62 086	1 629		
1997	62 646	2 029		
Harstad				
1990	8 982	267		
1996	9 495	197		
1997	9 796	279		
Tromsø				
1990	22 199	793		
1996	26 290	674		
1997	26 577	834		
Kvæfjord				
1990	1 174	42		
1996	1 290	46		
1997	1 318	54		
Skånland				
1990	1 101	32		
1996	1 175	36		
1997	1 205	55		
Bjarkøy				
1990	183	5		
1996	186	2		
1997	204	3		
Ibestad				
1990	593	18		
1996	610	18		
1997	587	12		
Gratangen				
1990	407	7		
1996	386	4		
1997	388	11		
Lavangen				
1990	343	16		
1996	331	9		
1997	342	10		
Bardu				
1990	1569	68		
1996	1757	52		
1997	1709	57		
Salangen				
1990	907	35		
1996	968	24		
1997	947	39		
Målselv				
1990	3 135	132		
1996	3 272	92		
1997	3 180	114		
Sørreisa				
1990	1 248	22		
1996	1 342	31		
1997	1 324	47		
Dyroy				
1990			446	17
1996			477	10
1997			463	10
Tranøy				
1990			642	27
1996			639	14
1997			605	15
Torsken				
1990			339	12
1996			413	5
1997			410	7
Berg				
1990			398	19
1996			375	9
1997			396	9
Lenvik				
1990			3 668	144
1996			4 080	159
1997			4 124	174
Balsfjord				
1990			2 066	136
1996			2 183	70
1997			2 162	81
Karlsøy				
1990			766	28
1996			845	27
1997			838	26
Lyngen				
1990			1 071	40
1996			1 129	30
1997			1 150	42
Storfjord				
1990			594	23
1996			699	26
1997			723	23
Gáivuotna - Kåfjord				
1990			781	31
1996			811	25
1997			847	36
Skjervøy				
1990			998	49
1996			1 080	32
1997			1 098	37
Nordreisa				
1990			1 498	54
1996			1 781	29
1997			1 766	44
Kvænangen				
1990			475	19
1996			472	8
1997			487	10

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 4/98, SSB.

**3.4. Arbeidstakarar 16-74 år, etter alder, bustadkommune og avtala arbeidstid i hovudarbeidsforholdet.
4. kvartal 1997**

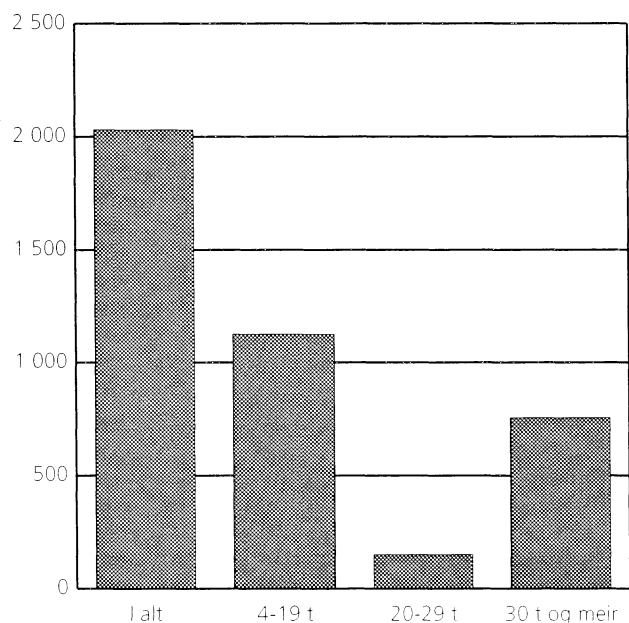

	Alder			Alder	
	16-74 år	16-19 år		16-74 år	16-19 år
Troms	62 645	2 029	Dyroy	463	10
4-19 t	9 565	1 125	4-19 t	78	4
20-29 t	6 512	149	20-29 t	43	1
30 t og meir	46 568	755	30 t og meir	342	5
Harstad	9 795	279	Tranøy	605	15
4-19 t	1 335	142	4-19 t	109	4
20-29 t	980	15	20-29 t	69	2
30 t og meir	7 480	122	30 t og meir	427	9
Tromsø	26 577	834	Torsken	410	7
4-19 t	3 779	512	4-19 t	50	-
20-29 t	2 413	64	20-29 t	27	-
30 t og meir	20 385	258	30 t og meir	333	7
Kvæfjord	1 318	54	Berg	396	9
4-19 t	305	42	4-19 t	55	5
20-29 t	135	2	20-29 t	36	-
30 t og meir	878	10	30 t og meir	305	4
Skånland	1 205	55	Lenvik	4 124	174
4-19 t	232	30	4-19 t	582	83
20-29 t	146	1	20-29 t	493	18
30 t og meir	827	24	30 t og meir	3 049	73
Bjarkøy	204	3	Balsfjord	2 162	81
4-19 t	50	2	4-19 t	415	35
20-29 t	23	-	20-29 t	326	6
30 t og meir	131	1	30 t og meir	1 421	40
Ibestad	587	12	Karlsøy	838	26
4-19 t	126	3	4-19 t	157	9
20-29 t	65	2	20-29 t	108	2
30 t og meir	396	7	30 t og meir	573	15
Gratangen	388	11	Lyngen	1 150	42
4-19 t	54	6	4-19 t	236	18
20-29 t	62	2	20-29 t	161	3
30 t og meir	272	3	30 t og meir	753	21
Lavangen	342	10	Storfjord	723	23
4-19 t	57	5	4-19 t	179	14
20-29 t	34	-	20-29 t	82	2
30 t og meir	251	5	30 t og meir	462	7
Bardu	1 709	57	Gáivuotna - Kåfjord	847	36
4-19 t	243	33	4-19 t	179	21
20-29 t	189	4	20-29 t	100	2
30 t og meir	1 277	20	30 t og meir	568	13
Salangen	947	39	Skjervøy	1 098	37
4-19 t	140	23	4-19 t	151	9
20-29 t	127	2	20-29 t	107	5
30 t og meir	680	14	30 t og meir	840	23
Målselv	3 180	114	Nordreisa	1 766	44
4-19 t	462	77	4-19 t	284	21
20-29 t	388	11	20-29 t	204	1
30 t og meir	2 330	26	30 t og meir	1 278	22
Sørreisa	1 324	47	Kvænangen	487	10
4-19 t	195	23	4-19 t	112	4
20-29 t	144	2	20-29 t	50	2
30 t og meir	985	22	30 t og meir	325	4

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 4/98, SSB.

Kort deltid utbreidd

Få arbeidstakarar i alderen 16 til og med 19 år arbeide lang deltid (20-29 timar pr. veke) (jf. tabell 3.4). Heile 1 100 av dei 2 000 arbeidstakarane i aldersgruppa i Troms arbeide kort deltid (4-19 timar) 4. kvartal 1997. Nær 800 arbeide frå 30 timar og oppover i veka. At så mange av dei som faktisk arbeider berre har deltidjobb, tyder på utbreidd ettermiddags- eller laurdagsarbeid ved sida av skolen.

Figur 3.2. Arbeidstakarar 16-19 år, etter avtala arbeidstid i hovudarbeidsforholdet. Troms. 4. kvartal 1997. Absolutte tal

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 4/98, SSB.

Få arbeidslause ungdomar

Tabell 3.5 syner tal for registrerte heilt arbeidslause 16-19-åringar i Troms. Årsgjennomsnittet for 1997 var på 71 personar, og dette var ein nedgang på 35 prosent frå 1996. I same periode var det ein reduksjon i talet på arbeidslause i alt i fylket på 22 prosent (alle aldersgrupper).

Talet på arbeidslause ungdomar i slutten av tenåra er ikkje spesielt høgt, og dette heng venteleg saman med retten til skolegang i 12 år. Det kan òg vere at ungdom vel å ikkje registrere seg som arbeidslause då dei likevel som regel ikkje har rett til dagpengar. Tal frå arbeidskraftundersøkingane syner at ungdom gjerne søker jobb via andre kanalar enn arbeidskontora.

Arbeidslause er personar som er registrerte arbeidslause ved arbeidskontoret. Dei blir rekna som heilt arbeidslause når dei ikkje har arbeid som gjev løn eller anna inntekt og er disponible for arbeidet som blir søkt. Deltakarar på arbeidsmarknadstiltak blir ikkje rekna som heilt arbeidslause, men som arbeids-søklarar.

3.5. Registrerte heilt arbeidslause, etter alder og bustadkommune. Årsgjennomsnitt 1997 og endring siste år

	Årsgjennomsnitt 1997		Endring siste år	
	I alt	Av dette under 20 år	I alt	Av dette under 20 år
Troms	2 788	71	-799	-38
Harstad	487	13	-129	-2
Tromsø	848	18	-218	-11
Kvæfjord	54	1	-15	-2
Skånland	80	4	-19	-1
Bjarkøy	9	-	1	-1
Ibestad	46	-	-7	-
Gratangen	28	-	-9	-1
Lavangen	20	1	-8	-
Bardu	43	1	-22	-
Salangen	48	2	-9	-
Målselv	95	2	-30	-2
Sørreisa	52	2	-22	-
Dyrøy	29	-	-13	-1
Tranøy	42	-	-10	-
Torsken	30	-	5	-1
Berg	12	-	-10	-1
Lenvik	185	7	-59	-3
Balsfjord	128	4	-20	-1
Karlsøy	53	2	-7	-1
Lyngen	81	2	-44	-3
Storfjord	61	1	-23	-3
Gáivuotna - Kåfjord	98	2	-48	-1
Skjervøy	71	3	-31	-1
Nordreisa	137	5	-35	-
Kvænangen	53	1	-16	-2

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 1/98, SSB.

3.6. Personar på personretta ordinære arbeidsmarknadstiltak, etter alder og bustadkommune. Årsgjennomsnitt 1997 og endring siste år

	Årsgjennomsnitt 1997		Endring siste år	
	I alt	Av dette under 20 år	I alt	Av dette under 20 år
Troms	936	78	-430	-34
Harstad	174	7	-75	-8
Tromsø	248	24	-112	-8
Kvæfjord	19	1	-8	-3
Skånland	37	6	-14	-
Bjarkøy	1	-	-	-
Ibestad	5	-	-2	-1
Gratangen	12	1	-8	-1
Lavangen	12	2	-10	-
Bardu	25	1	-13	1
Salangen	31	2	-4	-1
Målselv	29	3	-19	1
Sørreisa	26	3	-8	1
Dyrøy	15	1	-6	-1
Tranøy	13	-	-6	-
Torsken	4	-	-4	-
Berg	4	-	-4	-
Lenvik	71	10	-38	-3
Balsfjord	38	4	-26	-3
Karlsøy	6	1	-8	-1
Lyngen	25	2	-12	-4
Storfjord	24	1	-10	-1
Gáivuotna - Kåfjord	30	2	-13	1
Skjervøy	15	2	-12	-3
Nordreisa	60	4	-9	-1
Kvænangen	12	1	-14	-1

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 1/98, SSB.

Det krevst at ein er registrert ved arbeidskontora for å kunne vere med på arbeidsmarknadstiltak. Tabell 3.6 syner kor mange personar som var på personretta ordinære arbeidsmarknadstiltak i kommunane i Troms. For utan personretta ordinære arbeidsmarknadstiltak kan registrerte arbeidslause få attføringstiltak. Attføring er lite vanleg for ungdomar.

I tillegg til dei ungdomane som var registrerte som heilt arbeidslause var gjennomsnittleg 78 personar under 20 år med bustadkommune i Troms på arbeidsmarknadstiltak i 1997. Desse ungdomane utgjorde vel 8 prosent av alle på personretta ordinære arbeidsmarknadstiltak. Det var ein nedgang i talet på personar på ordinære tiltak frå 1996 til 1997 på 30 prosent for 16-19-åringane.

Og så ein epilog om sysselsette mødre

Tabell 3.7 syner nokre tal for sysselsette mødre på landsbasis: Dess eldre yngste barnet er, dess fleire mødre er sysselsette. Skilnaden på sysselsette mødre med yngste barn 0-2 år og med yngste barn 11-15 år er på nær 18 prosentpoeng. Ser ein på talet på barn, syner det seg at sysselsetjingsnivået er høgast blant mødre med to barn under 16 år, med 80 prosent sysselsette. Ugifte/før gifte kvinner med barn arbeider i mindre grad enn gifte/sambuande kvinner med barn. 63 prosent av dei ugifte/før gifte mødrene var sysselsette mot 80 prosent sysselsette av mødrene i parforhold.

Prosentdelen gifte eller sambuande kvinner med barn under 7 år i arbeidsstyrken har auka sterkt dei siste tiåra. Etter 1980 har denne auken i yrkesdeltaking vore særleg sterk blant småbarnsmødrene, det vil seie blant mødre med barn i førskolealder (sjå indikatorar i *Sosialt utsyn 1998*, SSB).

3.7. Sysselsette kvinner, etter ekteskapeleg status, talet på barn under 16 år og alderen på det yngste barnet. Årsgjennomsnitt 1997. 1 000 og prosent

Ekteskapeleg status Talet på barn under 16 år	Alder på det yngste barnet			
	I alt	0-2 år	3-6 år	7-10 år

Kvinner med barn under 16 år

i alt	411	105	118	94	94
1 barn	186	45	36	32	74
2 barn	165	42	55	49	20
3 barn og fleire	60	19	28	12	1

Gifte kvinner¹ med barn under 16 år

359	100	104	78	77	
1 barn	152	41	27	23	60
2 barn	150	40	50	43	17
3 barn og fleire	57	18	26	11	1

Ugifte/før gifte kvinner med barn under 16 år

52	5	14	16	17	
1 barn	34	3	8	9	14
2 barn	16	1	5	6	3
3 barn og fleire	3	-	1	1	-

I prosent av alle kvinner i kvar gruppe

Kvinner med barn under 16 år i alt

77,0	68,4	77,0	79,9	86,2	
1 barn	77,7	70,8	73,7	76,5	85,7
2 barn	79,7	72,9	80,1	82,8	87,8
3 barn og fleire	68,7	56,3	75,4	78,1	88,4

Gifte kvinner¹ med barn under 16 år

79,6	71,6	80,1	83,7	87,1	
1 barn	81,6	76,0	79,1	83,1	86,5
2 barn	81,4	74,9	81,9	84,9	89,3
3 barn og fleire	70,8	58,5	77,8	80,6	87,5

Ugifte/før gifte kvinner med barn under 16 år

63,2	36,5	60,1	65,7	82,0	
1 barn	64,3	38,4	60,0	63,3	82,3
2 barn	66,4	39,4	65,3	71,1	80,4
3 barn og fleire	42,3	23,7	46,0	56,7	100,0

¹Gifte og sambuande.

Kjelde: Grunntabellar. Arbeidskraftundersøkingane (AKU) 1997, SSB.

Kor vidt dei sysselsette kvinnene arbeidde deltid eller heiltid syner ikkje tabellen.

4. Barn og økonomi

Økonomisk sett har det mykje å seie for eit barn om han eller ho veks opp i ein familie med to vaksne (og oftast to inntekter) eller hos ein einsleg forsørgjar. Diverse overføringar, som til dømes barnetrygda, verkar dessutan til å jamne ut skilnadene, det same gjer skatten.

Barnefamiliane skil seg ut som ein hushaldstype med store renteutgifter. Likevel har renteutgiftene sin del av samla hushaldsinntekt blitt halvert frå 1990 til 1996, slik at dei tyngde mindre i 1996. Inntektsskilnadene mellom barnefamiliane med lågast inntekt og høgast inntekt har auka noko i perioden 1986 til 1994.

Inntekts- og formuesundersøkingane for hushald (IFU) baserer seg på inntekts- og formuesopplysingar frå eit landsomfattande utval av hushald. IFU gjev tal for ulike grupper av hushald, til dømes einslege, hushald med barn, pensjonistar. Det svake punktet med slike undersøkingar er at tala kan bli usikre for små grupper.

I IFU omfattar *samla inntekt* lønsinntekt, næringsinntekt, kapitalinntekt og overføringar. *Inntekt etter skatt* omfattar inntekt minus utlikna skatt og negative overføringar (dvs. betalt underhaltsbidrag og tvungen pensjonspremie i arbeidstilhøve).

Tala i dette kapittelet er hovudsakleg landstal. Einskilde av tabellane vil òg trekkje fram tal for landsdel eller fylke. Regionalt nivå står i tabelltittelen.

Meir informasjon i *Husholdningenes økonomi* (SA 8/95) og *Sosialt utsyn 1998*, SSB og i *Offentlige overføringer til barnefamilier* (NOU 1996:13) frå Barnefamilieutvalet.

Livsfase er svært viktig med omsyn til inntekter og utgifter. Unge hushald har store utgifter og små inntekter. Etter kvart som tida går, stig inntektene medan renteutgiftene og gjelda minkar. Når pensjonsalderen er nådd, minkar inntekta markant, men då er også gjelda stort sett nedbetalt. Mykje av variasjonane i økonomiske høve etter alder på barn og vaksne, slik det kjem fram i tabellane i dette kapittelet, skuldast livsfase.

Når ein måler økonomien til par med barn opp mot snittet for alle hushald, vert hushald med (stort sett) to

inntekter samanlikna med eit gjennomsnitt som inneheld både pensjonistar, familiar med to inntekter og familiar med ei inntekt. Par med barn vil derfor alltid ha ei inntekt over snittet.

Par med barn hadde inntekt, men også gjeld over gjennomsnittet

Landsdelstabell 4.1 syner at inntektene og formua stort sett stig medan gjelda minkar ved aukande alder, her målt i alderen på barn for par med barn og einslege forsørgjarar, eller i alder på einslege og den eldste i par

4.1. Gjennomsnittleg tal på personar, sum inntekt, inntekt etter skatt, formue ved likning og gjeld pr. hushald. Tal for hushaldstypar og landsdel. 1996

	Gjennomsnitt pr. hushald				
	Personar	Sum inntekt	Inntekt etter skatt	Formue ved likning	Gjeld
Nord-Noreg					
Alle hushald	2,1	291 655	229 030	230 631	312 223
Einfamiliehushald					
Par med barn					
Små barn 0-6 år	4,1	490 213	396 405	121 899	600 894
Store barn 7-17 år	3,9	459 527	357 251	150 096	586 118
Vaksne barn 18 år og over	3,3	531 593	397 060	519 402	510 126
Einslege forsørgjarar					
Mor/far med barn 0-17 år	2,5	172 231	180 389	24 142	362 843
Mor/far med barn 18 år og over	2,1	245 904	204 432	231 577	301 914
Par utan barn					
Eldste person under 45 år	2,0	310 643	237 515	43 891	549 316
Eldste person 45-64 år	2,0	376 158	272 002	327 513	285 006
Eldste person 65 år og over	2,0	399 654	308 012	481 853	124 228
Einsleg under 45 år	1,0	161 263	121 382	40 906	169 281
Einsleg 45-64 år	1,0	171 206	131 940	196 898	248 339
Einsleg 65 år og over	1,0	132 019	106 189	525 483	100 343
Fleirfamiliehushald	2,9	374 012	302 477	277 081	257 128

Kjelde: Inntekts- og formuesundersøkinga for hushald 1996, SSB.

Nord-Noreg omfattar Nordland, Troms og Finnmark.

utan barn. For par med barn er gjelda om lag like stor for "små barn" og "store barn". Dette tyder på at etableringsfasen held fram, også etter at det yngste barnet har vorte 7 år, kan hende i overgangen frå leilegheit til eige hus. Det er samsvar mellom gjeld og inntekta som skal betjene gjelda for dei einskilde gruppene.

Einslege forsørgjarar og andre einslege har lågare inntekt enn par med og utan barn. For einslege forsørgjarar er inntekt etter skatt høgare enn skattepliktig bruttoinntekt, noko som ikkje er tilfelle for par med barn. Dette kjem av at einslege forsørgjarar mottok nokre skattefrie overføringar og at dei betaler mindre skatt ved at dei blir likna i skatteklasse 2.

I dette kapittelet gjeld alderen til barn alltid alderen på det yngste barnet.

Par med barn har i snitt høgare inntekt enn par utan barn. Einslege forsørgjarar har òg høgare inntekt enn einslege utan barn.

Som det går fram av tabellen, veks barn opp under betre økonomiske vilkår hos eit par enn med ein einsleg forsørgjar. Direkte samanlikningar er likevel vanskelege å få ut av tabellen, då hushald med par med barn har større utgifter enn hushald med ein einsleg forsørgjar og barn.

Renteutgiftene tyngde mindre

Tabell 4.2 syner renteutgiftene til hushalda i prosent av samla hushaldsinntekt for Nord-Noreg. Tala syner ein stabilitet i renteutgiftene sin del av inntekta frå 1986 til 1990, medan det var ein nedgang i åra etterpå. I 1996 var renteutgiftene sin del av samla inntekt nær halverte for alle hushald sett under eitt samanlikna med 1990.

Same utviklinga gjaldt òg for alle hushalda med barn. Alle par med barn i alderen 0-17 år opplevde ei halvering av renteutgiftene sin del av samla inntekt frå 1990 til 1996. Einslege forsørgjarar hadde ikkje same storleiken på nedgangen. Denne endringa har mykje å seie for den økonomiske situasjonen i ein del barnehushald, etter som familiar med små barn ofte er i ein etableringsfase, ein livsfase der inntekta er relativt låg og gjelda stor.

Overføringar viktige for einslege forsørgjarar

Inntekter kjem frå ulike kjelder, og inntektssammansetjinga varierer for ulike hushaldstypar. Tabell 4.3 syner inntektsrekneskapa for hushald etter hushaldstype og landsdel (her: Nord-Noreg), med eit gjennomsnitt i kroner for 1996.

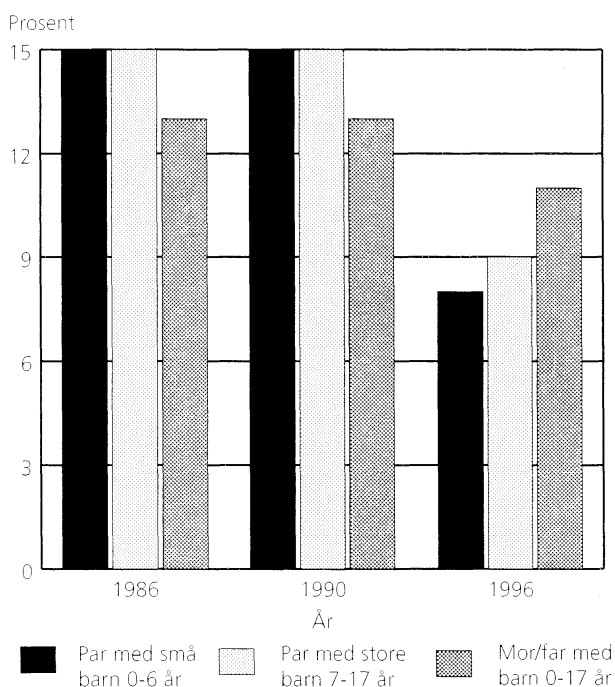
Gjennomsnittleg yrkesinntekt for par med barn var meir enn dobbelt så høg som same inntekta for einsleg mor/far med barn. Den store skilnaden i yrkesinntekter

4.2. Hushalda sine renteutgifter¹ som prosentdel av samla hushaldsinntekt², etter familietype. Nord-Noreg. 1986, 1990 og 1996

	1986	1990	1996
Alle hushald	12	12	7
Einfamiliehushald			
Par med barn			
Små barn 0-6 år	15	15	8
Store barn 7-17 år	15	15	9
Vaksne barn 18 år og over	9	9	6
Einslege forsørgjarar			
Mor/far med barn 0-17 år	13	13	11
Mor/far med barn 18 år og over	7	7	7
Par utan barn			
Eldste person under 45 år	14	14	11
Eldste person 45-64 år	13	13	5
Eldste person 65 år og over	4	4	2
Einslege			
Einsleg under 45 år	13	13	6
Einsleg 45-64 år	18	18	8
Einsleg 65 år og over	2	2	3
Fleirfamiliehushald	13	13	4

¹ Renteutgifter er summen av gjeldsrenter og underskot i burettslag/prosentdel av utgifter i bustadsselskap. ² Samla inntekt utan "andre overføringar".
Kjelde: inntekts- og formuesundersøkinga for hushald 1996, SSB.

Figur 4.1. Renteutgiftene sin del av samla hushaldsinntekt for nokre hushaldstypar. Nord-Noreg. 1986, 1990 og 1996. Prosent

Kjelde: Inntekts- og formuesundersøkinga for hushald 1996, SSB.

mellom par med barn under 18 år og einslege forsørgjarar med barn under 18 år gjenspeglar det faktum at dei fleste einslege forsørgjarar er kvinner og at det blant par med barn ofte er to yrkesaktive.

4.3. Inntektsrekneskap for hushald. 1996. Kroner

Nord-Noreg	Einfamiliehusald							
	Alle hushald	Par med ugifte heimebuande barn		Mor/far med yngste barn 0-17 år	Hushald med vaksne barn 18 år og over	Par utan ugifte heimebuande barn		Fleir-familie-hushald
		0-6 år	7-17 år			Einslege		
Yrkesinntekt	200 751	349 907	420 239	125 676	339 584	98 432	201 180	260 156
Løn	176 760	316 704	374 802	120 674	279 929	84 234	179 364	230 836
Netto næringsinntekt	23 991	33 203	45 438	5 002	59 655	14 198	21 816	29 321
Kapitalinntekt	32 537	113 866	7 721	1 459	16 221	5 836	74 174	22 713
Brutto renteinntekt	5 565	6 444	3 652	771	9 188	4 723	7 858	7 020
Aksjeutbytte	1 651	5 463	2 048	3	2 580	189	2 259	6 261
Netto realisasjonsgevinst	23 016	99 856	154	0	-620	78	59 413	1 839
Annan kapitalinntekt	2 306	2 101	1 868	684	5 073	847	4 644	7 594
Overføringar	68 729	61 255	52 511	83 335	87 275	52 241	97 719	108 913
Skattepliktige overføringar	55 084	23 611	26 235	43 670	76 367	47 405	93 888	85 418
Ytingar frå folketrygda	38 972	7 919	14 772	24 381	56 204	35 319	70 145	66 831
Tenestepensjon mm.	8 330	337	3 544	487	9 614	7 042	20 119	6 264
Dagpengar	6 154	12 205	5 588	6 453	10 374	4 962	3 389	9 886
Mottekne bidrag mm.	1 628	3 151	2 330	12 349	175	82	235	2 438
Skattefrie overføringar	13 645	37 644	26 276	39 666	10 908	4 836	3 831	23 494
Barnetrygd	6 332	25 807	15 237	26 379	0	0	0	7 250
Bustønad	406	386	181	2 142	193	367	49	306
Stipend	1 896	1 340	2 999	1 352	4 440	1 628	1 045	6 041
Forsørgjarfrådrag	940	3 698	2 958	2 595	182	73	28	1 106
Sosialhjelp	1 801	2 997	1 518	2 336	2 845	1 728	698	2 830
Andre overføringar ¹	547	551	535	3 605	503	114	190	2 080
Samla inntekt	302 017	525 028	480 472	210 469	443 080	156 509	373 073	391 782
Sum utlikna skatt og negative overføringar²	72 987	128 622	123 221	30 081	108 868	37 632	93 983	89 305
Inntekt etter skatt	229 030	396 405	357 251	180 389	334 212	118 877	279 090	302 477
Renteutgifter og bustadinntekter ..	18 132	39 395	39 170	20 853	24 548	8 115	14 809	14 307
Inntekt etter skatt og renteutgift/ bustadinntekt	210 897	357 010	318 081	159 535	309 664	110 762	264 280	288 171

¹ Andre overføringar er skattefrie utbetalingar som blant anna grunn- og hjelpestønad, eingongsstønad ved fødsel og skattefrie stønad til barnetilsyn.

² Negative overføringar er pliktig underhaldsbidrag og premie til pensjonsordning i arbeidsforhold.

Kjelde: Inntekts- og formuesundersøkinga for hushald 1996, SSB.

Når det gjaldt bustønad, var det einslege mødre og fedre med barn 0-17 år som mottok mest i gjennomsnitt. Sosialhjelpa låg over snittet både for par med barn 0-6 år og for mor/far med barn 0-17 år, men ho utgjorde likevel berre 1 prosent av samla inntekt for dei einslege forsørgjarane.

For mor/far med yngste barn 0-17 år utgjorde yrkesinntekter og kapitalinntekter 30 prosent av dei same inntektene for par med ugifte heimebuande barn mellom 7 og 17 år. Etter overføringar og sum utlikna skatt og negative overføringar hadde inntekta etter skatt for dei einslege forsørgjarane kome opp på 50 prosent av nivået for par med barn 7-17 år.

Par med barn hadde høgare renteutgifter (etter at ein har lagt til bustadinntekt) enn einslege foreldre med barn i same alderen, om lag dobbelt så store (39 000

mot 21 000 kroner) i 1996. Tala for inntekt etter skatt og renteutgifter syner at par med barn låg over gjennomsnittet for alle hushalda i Nord-Noreg, som forventta, medan einslege forsørgjarar låg ca. 50 000 kroner under snittet.

Om ein ser på kva dei einstilte inntektene tyder for dei ulike hushaldstypene, ser ein til dømes at barnetrygda var langt viktigare for einslege forsørgjarar enn for par med barn. For einslege forsørgjarar utgjorde denne skattefrie overføringa 13 prosent av samla inntekt, mot 5 prosent for par med yngste barn 0-6 år. I det heile tydde overføringar svært mykje for einslege forsørgjarar i det 40 prosent av den samla inntekta deira var skattepliktige og skattefrie overføringar. For par med yngste barn 0-6 år utgjorde desse overføringane 12 prosent av samla inntekt og for par med yngste barn 7-17 år 11 prosent.

Løsinntektene utgjorde 60 prosent av samla inntekt for par med barn 0-6 år, 78 prosent for par med barn 7-17 år og 57 prosent for einslege forsørgjarar.

Einslege forsørgjarar hadde kort stønadstid

I alt 154 000 personar i Noreg mottok økonomisk sosialhjelp i 1996, og gjennomsnittleg stønadstid var 5,3 månader, syner tabell 4.4. 24 500 av mottakarane var einslege forsørgjarar, av dette 21 200 kvinner. Det var flest som mottok stønad i ein måned. Gjennomsnittleg stønadstid var likevel 4,8 månader for alle einslege forsørgjarar med barn under 18 år og 4,7 månader for einslege kvinner med barn under 18 år. Einslege forsørgjarar med barn under 18 år hadde dermed kortare gjennomsnittleg stønadstid enn sosialhjelpsmottakarar generelt.

Det var færre par med barn under 18 år enn einslege forsørgjarar med barn under 18 år som mottok økonomisk sosialhjelp. Par med barn fekk i snitt stønad i ein

lengre periode enn einslege forsørgjarar. Med 5,6 månader som gjennomsnittleg stønadstid låg dei også over gjennomsnittet av alle mottakarane.

Barnefamiliane utgjorde 28 prosent av stønadstilfella i Troms

I 1996 vart totalt 75 100 barn under 18 år forsørgde av sosialhjelpsmottakarar på landsbasis (NOS Sosialstatistikk 1996, SSB).

Det var 5 800 stønadstilfelle i Troms i 1996, syner tabell 4.5. Dette utgjorde 38 stønadstilfelle pr. 1 000 innbyggjarar. Berre 2 prosent av desse var einslege menn med barn under 18 år. Blant dei einslege kvinnene som mottok stønad, var det 822 mødre med barn under 18 år, noko som tilsvarende 14 prosent av alle mottakarane. Par med barn under 18 år utgjorde 12 prosent, eller 690, av stønadstilfella i Troms i 1996. Samla stod barnefamiliar for 28 prosent av alle stønadstilfella i Troms.

4.4. Sosialhjelpsmottakarar, etter stønadstid og familiefase. 1996

Familiefase	I alt ¹	Taler på månader med stønad												Gjennomsnittleg stønadstid
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
I alt	153 817	32 702	21 073	15 150	11 580	9 585	8 541	7 559	6 767	6 970	7 550	9 296	16 241	5,3
Par med barn under 18 år	18 233	3 795	2 250	1 728	1 286	1 053	937	882	821	782	922	1 314	2 362	5,6
Einslege med barn under 18 år	24 540	5 654	3 550	2 585	2 078	1 721	1 492	1 252	1 050	1 099	1 045	1 163	1 743	4,8
Menn	3 341	672	425	316	247	214	204	164	146	184	176	217	364	5,5
Kvinner	21 199	4 982	3 125	2 269	1 831	1 507	1 288	1 088	904	915	869	946	1 379	4,7
Par utan barn under 18 år	17 955	4 004	2 444	1 788	1 303	1 054	909	871	727	741	882	1 038	2 069	5,3
Einslege menn	57 721	11 016	7 647	5 564	4 290	3 564	3 278	2 887	2 748	2 841	3 122	3 809	6 677	5,5
-19 år	3 753	866	697	473	351	298	223	204	159	136	124	90	124	4,2
20-24 år	12 591	2 480	2 044	1 399	1 049	839	800	700	627	563	589	606	827	4,9
25-44 år	30 297	5 117	3 507	2 693	2 140	1 824	1 750	1 512	1 502	1 655	1 859	2 372	4 215	6
45-66 år	9 896	2 086	1 246	892	681	560	479	441	418	451	512	674	1 416	5,6
67- år	1 184	467	153	107	69	43	26	30	42	36	38	67	95	4,2
Einslege kvinner	34 894	8 007	5 100	3 439	2 594	2 180	1 910	1 659	1 408	1 501	1 567	1 966	3 376	5,1
-19 år	3 170	692	619	446	286	230	199	172	129	107	83	87	102	4,1
20-24 år	8 870	1 873	1 502	1 009	784	626	571	483	370	383	361	354	509	4,6
25-44 år	10 828	2 137	1 441	1 016	763	663	573	534	472	509	561	746	1 355	5,6
45-66 år	8 630	2 057	1 085	737	570	496	444	373	345	383	432	602	1 064	5,4
67- år	3 396	1 248	453	231	191	165	123	97	92	119	130	177	346	4,5
Uoppgjeve	474	226	82	46	29	13	15	8	13	6	12	6	14	2,9

¹ Taler omfattar 803 sosialhjelpsmottakarar med uoppgjeve stønadstid.

Kjelde: NOS Sosialstatistikk 1996, SSB.

4.5. Stønadstilfelle, etter familietype. Kommune. 1996

Kommune	I alt	Par		Einsleg mann		Einsleg kvinne		Uopp- gjeve	Stønads- tilfelle pr. 1 000 inn- byggjarar
		Utan barn under 18 år	Med barn under 18 år	Utan barn under 18 år	Med barn under 18 år	Utan barn under 18 år	Med barn under 18 år		
Troms	5 763	613	690	2 339	125	1 152	822	22	38
Harstad	885	97	102	338	14	195	139	-	38
Tromsø	2 485	223	210	1 117	48	482	384	21	43
Kvæfjord	191	14	20	69	-	62	26	-	57
Skånland	63	11	9	26	-	8	9	-	20
Bjarkøy	9	1	2	3	-	1	2	-	15
Ibestad	64	4	12	21	-	13	14	-	33
Gratangen	85	8	17	36	1	15	8	-	62
Lavangen	62	6	14	26	1	7	8	-	57
Bardu	102	13	17	26	4	25	17	-	26
Salangen	95	13	15	40	3	14	10	-	39
Målselv	121	11	21	41	2	22	24	-	17
Sørreisa	111	13	26	25	3	23	21	-	33
Dyrøy	33	5	6	10	1	5	6	-	23
Tranøy	52	2	11	24	1	13	1	-	30
Torsken	61	10	14	12	3	15	7	-	50
Berg	20	1	4	7	-	5	3	-	18
Lenvik	385	66	69	123	8	73	46	-	35
Balsfjord	181	22	14	84	4	40	17	-	31
Karlsøy	98	7	14	37	2	21	17	-	38
Lyngen	72	8	9	32	2	15	6	-	21
Storfjord	62	5	8	32	2	12	3	-	32
Gáivuotna - Kåfjord	100	11	11	46	6	17	9	-	39
Skjervøy	174	19	25	74	8	30	17	1	57
Nordreisa	185	34	33	65	4	32	17	-	38
Kvænanngen	67	9	7	25	8	7	11	-	43

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 8/97, SSB.

Lita yrkesinntekt for tenåringane

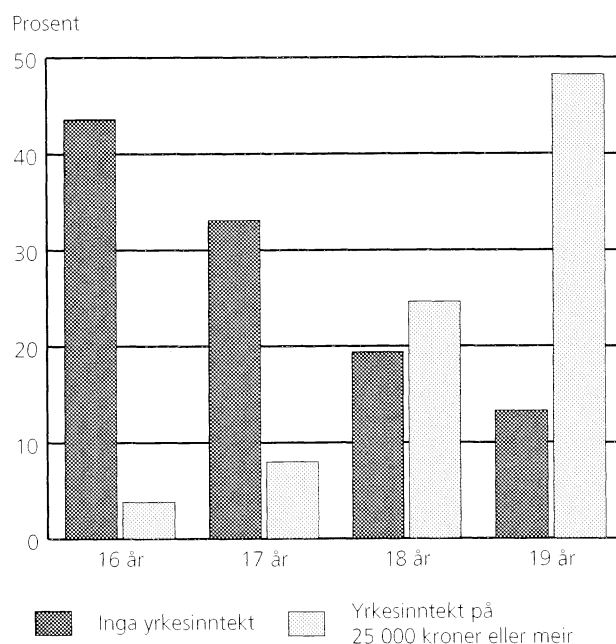
Personar som var 16 år gamle i 1994, hadde stort sett ikkje yrkesinntekt over 10 000 kroner, syner tal for heile landet i tabell 4.6. Over 40 prosent av dei hadde ikkje yrkesinntekt i det heile teke. Meir enn 20 000 kroner i yrkesinntekt var sjeldsynt. Over 50 prosent av 17-åringane hadde heller ikkje yrkesinntekt over 10 000 kroner dette året. For 19-åringane var inntektene høgare; nesten halvparten hadde ei yrkesinntekt over 25 000 og over ein firedel hadde inntekt på over 50 000 kroner i 1994.

4.6. Prosentdel personar med yrkesinntekt, etter alder og inntektsintervall. 1994

	16 år	17 år	18 år	19 år
0	43,6	33,1	19,4	13,3
1-4 999	18,8	20,0	10,3	10,4
5 000-9 999	14,6	15,7	13,7	5,8
10 000-4 999	9,4	11,5	14,1	7,1
15 000-19 999	7,9	7,3	11,8	9,7
20 000-24 999	1,9	4,4	6,2	5,5
25 000-49 999	3,1	5,6	15,6	20,3
50 000-74 999	0,5	1,0	5,7	12,8
75 000-99 999	0,0	0,9	1,4	5,9
100 000-	0,2	0,5	1,9	9,2

Kjelde: Inntektsstatistikk, SSB.

Figur 4.2. Prosentdel utan yrkesinntekt og prosentdel med minst 25 000 kroner i yrkesinntekt blant 16-, 17-, 18- og 19-åringar. 1994

Kjelde: Inntekts- og formuesundersøkinga 1994, SSB/NOU 1996:13.

Inntektsauke for barnefamilier

Landstabell 4.7 syner utviklinga i inntektsskilnader mellom barnehushald. Av småbarnsfamiliane har alle, med unntak av firedelen med lågast inntekt, fått auka inntekt i forhold til gjennomsnittet for alle hushald frå 1986 til 1994. Ein kan gå ut frå at ein stor del av hushalda med einslege forsørgjarar ligg i første kvartil, medan det vil vere få av desse i fjerde kvartil. Tabellen syner at den dårlegast stilte firedelen hadde ei gjennomsnittleg inntekt som svarte til 56 prosent av snittet for alle hushald i 1994, mot 57 prosent i 1986. Resten av småbarnsfamiliane hadde i snitt forbetra sine inntekter relativt til gjennomsnittet for alle hushald.

4.7. Gjennomsnittleg inntekt etter skatt rekna pr. forbrukseining i kvartilgrupper¹ for barnefamilier. Gjennomsnittleg inntekt for alle hushald = 100. Gini-koeffisient.² 1986, 1990 og 1994

	1986	1990	1994
Småbarnsfamilier			
1. kvartil	57	56	56
2. kvartil	76	79	83
3. kvartil	94	97	101
4. kvartil	139	145	146
Gini-koeffisient	0,201	0,214	0,210
Skolebarnsfamilier			
1. kvartil	69	67	66
2. kvartil	91	89	91
3. kvartil	109	107	111
4. kvartil	157	159	175
Gini-koeffisient	0,184	0,197	0,223

¹ Kvartilane omfatter den firedelen av småbarnsfamiliane/skolebarnsfamiliane som har høvesvis lågast (1. kvartil), nest lågast (2. kvartil), nest høgast (3. kvartil) og høgast (4. kvartil) inntekt etter skatt pr. forbrukseining.

² Gini-koeffisienten er eit mål på den samla inntektsskilnaden i kvar av gruppene. Den varierer mellom 0 og 1. Dess høgare Gini-koeffisient, dess større skilnad.

Kjelde: Inntekts- og formuesundersøkingane for hushald, SSB/NOU 1996:13.

Medlemmene i eit hushald utgjer ei forbrukseining. Ved bruk av omgrepet forbrukseining tek ein omsyn til stordriftsfordelar og at barn treng mindre enn vaksne. I tabell 4.7 er OECD-skalaen brukt: Ein vaksen har vekta 1,0, neste vaksne person i hushaldet har vekta 0,7, og barn (under 17 år) har vekta 0,5. Ein familie med to vaksne og to barn treng 2,7 gonger inntekta til ein einsleg person for å ha tilnærma same materielle levekår. Ein einsleg forsørgjar med eitt barn treng 1,5 gonger inntekta til ein einsleg. Til dømes: Om ein einsleg har ei inntekt på 100 000 kroner, så treng den einslege forsørgjaren 150 000 og parfamilien 270 000 kroner for å få same materielle kår.

Val av ein annan ekvivalensskala kan gje andre resultat. I tabell 4.8 er stordriftfordelane rekna som noko større.

For familiar med skolebarn var gjennomsnittsinntekta etter skatt ganske stabil, utan i 4. kvartil der det er ein klar auke frå 1990 til 1994. Den dårlegast stilte firedelen hadde ei gjennomsnittleg inntekt som svarte til 66 prosent av snittet for hushald i 1994, mot 69 prosent i

4.8. Gjennomsnittleg kontantinntekt etter skatt pr. forbrukseining i desilar¹ for hushald med barn, gruppert etter talet på barn. 0=0,5. 1996. Kroner

Desilar	Hushald med eitt barn	Hushald med to barn	Hushald med tre eller fleire barn
1	81 914	81 274	86 636
2	114 186	121 914	111 771
3	135 007	139 952	120 333
4	151 227	150 124	132 372
5	166 242	162 085	142 899
6	181 753	173 591	153 119
7	196 914	188 209	163 200
8	214 406	202 799	175 266
9	239 757	224 276	195 701
10	367 941	334 477	257 563
Gjennomsnitt	184 933	177 870	153 886

¹ Desilane omfatter den tidelen av hushalda med barn som har høvesvis lågast (1. desil), nest lågast (2. desil) og oppetter til høgast (10. desil) kontantinntekt etter skatt pr. forbrukseining.

Kjelde: Skattemodellen LOTTE, SSB/NOU 1996:13.

Småbarnsfamilier er her familiar der det yngste barnet er under 7 år. Skolebarnsfamilier er familiar der det yngste barnet er 7-17 år. Her er det ikkje noko skille mellom par med barn og einslege forsørgjarar (med barn).

1986. Samstundes ser ein at spreinga i inntekt er blitt større for skolebarnsfamiliane (sjå Gini-koeffisienten); mao. er skilnadene blitt større.

Tabell 4.8 syner inntektsskilnader i barnehushald i Noreg. Hushald med eitt barn hadde i snitt høgare inntekt pr. forbrukseining enn hushald med to eller fleire barn. Frå barna sin synsvinkel er det altså ikkje økonomisk fordelaktig å få sysken. Materielt sett har einebarn det best.

Skilnadene mellom 1. og 10. desil syner at det var større innbyrdes skilnader i gjennomsnittsinntekt for hushald med eitt barn enn for hushald med to eller fleire barn. Skilnaden var minst for hushald med tre eller fleire barn. Grunnen til dette er truleg ein større prosentdel einslege forsørgjarar i gruppa med berre eitt barn enn i dei andre gruppene.

Barn med gifte foreldre har familieinntekter over 300 000

Dei fem nordlegaste fylka, samt Sogn og Fjordane, hadde høgast prosentdel ektepar med to barn 0-16 år der begge var yrkestilknytt (heil- og/eller deltid). Lågast låg Vest-Agder, der 65 prosent av ektepar med to barn 0-16 år hadde begge foreldra ute i arbeidslivet. Oslo skilde seg ut med så mykje som 6 prosent foreldrepar utan yrkestilknytning (*Samfunnsspeilet 1/97*, SSB).

40 prosent av ektepara med to barn under 17 år hadde ei inntekt etter skatt på mellom 300 og 400 000 kroner

4.9. Talet på ektepar med to barn under 17 år fordelt på ulike inntektstrinn, etter fylke. 1994. Prosent

	Inntekt etter skatt (1 000 kroner)					
	Alle	-199	200-299	300-399	400-499	500-
Landet	100,0	7,5	34,6	40,0	12,2	5,7
Østfold	100,0	8,2	42,1	38,3	8,1	3,3
Akershus	100,0	5,0	25,1	40,1	19,8	10,0
Oslo	100,0	11,3	22,0	33,5	19,3	13,9
Hedmark	100,0	9,8	43,1	37,3	7,2	2,6
Oppland	100,0	10,5	43,3	35,8	7,8	2,7
Buskerud	100,0	7,8	35,6	40,7	11,2	4,7
Vestfold	100,0	6,1	38,2	40,0	11,1	4,5
Telemark	100,0	8,1	41,1	39,3	8,3	3,3
Aust-Agder	100,0	8,7	45,4	36,9	6,7	2,3
Vest-Agder	100,0	8,7	44,7	36,7	7,0	3,1
Rogaland	100,0	5,8	32,3	40,1	13,6	8,1
Hordaland	100,0	6,3	35,3	42,0	11,8	4,6
Sogn og Fjordane	100,0	7,0	39,5	43,4	7,7	2,4
Møre og Romsdal	100,0	7,2	39,8	41,7	8,4	2,9
Sør-Trøndelag	100,0	7,5	33,8	42,4	12,2	4,1
Nord-Trøndelag	100,0	7,6	42,9	40,2	7,1	2,3
Nordland	100,0	7,4	33,3	47,8	8,9	2,7
Troms	100,0	6,7	30,7	47,9	11,6	3,1
Finnmark	100,0	5,3	23,2	49,0	16,7	6,0

Kjelde: Samfunnsspeilet 1/97, SSB.

i Noreg i 1994. Dette kan lesast ut av tabell 4.10. Inntekter mellom 200 000 og 300 000 kroner var òg ganske vanleg, om lag ein tredel av ektepara låg på dette inntektstrinnet. Det var få som hadde ei årleg inntekt etter skatt over 500 000 kroner, i alle fall medan dei hadde to barn under 17 år. Oslo og Akershus, følgd av Rogaland hadde flest med så høge inntekter.

I sju fylke hadde den største prosentdelen av ektepara med to barn 0-16 år ei inntekt på 200 000 til 300 000 kroner, medan i resten av fylka hadde den største delen ei inntekt etter skatt som låg opptil 100 000 kroner over dette. I dei tre nordlegaste fylka hadde opp mot 50 prosent av ektepara med to barn ei inntekt etter skatt på mellom 300 000 og 400 000 kroner. Oslo hadde både den største prosentdelen ektepar med over 500 000 kroner i inntekt etter skatt og den største prosentdelen med ei inntekt etter skatt på under 200 000 kroner i året.

Ein person er yrkestilknytt dersom yrkesinntekta, dvs. summen av næringsinntekt og lønsinntekt, overstig minstepensjonen til einslege i folketrygda.

Auke i forbruket

Forbruket har auka for alle typar av norske hushald dei siste 15-20 åra, men endringa var særleg stor frå 1980/82 til 1986/88 (sjå tabell 4.10). Dei totale forbruksutgiftene til dei ulike hushalda steig likt med "alle" i den første perioden, sidan har dei halde seg stabile for dei fleste hushalda. Når det gjeld par med barn der det yngste barnet var 0-6 år, har forbruket vore ganske

4.10. Utvikling i total forbruksutgift pr. forbrukeining i ulike hushaldsgrupper i faste prisar. 1980/82, 1986/88, 1989/91 og 1992/94. Indeks 1980/82 = 100

	1980/82	1986/88	1989/91	1992/94
Alle	100	132	131	139
Par med barn, yngste barn 0-6 år	100	132	132	136
Par med barn, yngste barn 7-19 år	100	128	123	124
Einslege forsørgjarar	100	132	135	134
Einslege 16-44 år	100	135	127	125
Einslege 45-64 år	100	136	115	148
Einslege 65-85 år	100	126	134	146
Par utan barn, hovudperson 16-44 år	100	128	124	107
Par utan barn, hovudperson 45-64 år	100	135	140	144
Par utan barn, hovudperson 65-85 år	100	132	138	145

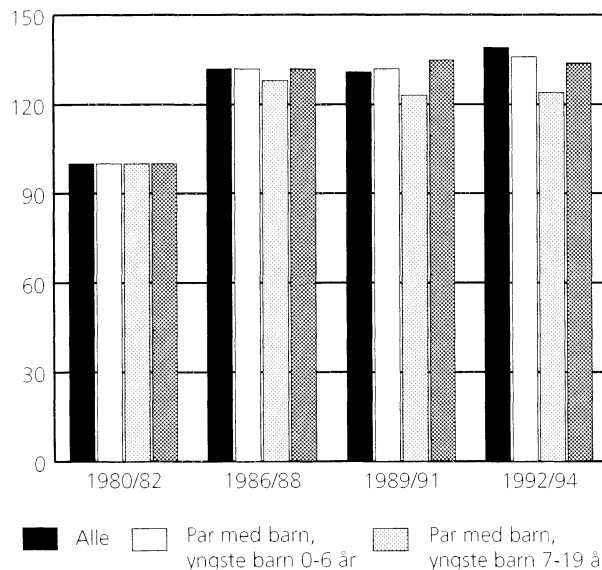
Kjelde: Forbruksundersøkingane, SSB/NOU 1996:13.

stabilt frå 1986/88 til 1992/94. Par med barn der det yngste barnet var mellom 7 og 19 år, hadde som dei andre hushalda ein auke i forbruksutgifter pr. forbrukeining rundt midten av 1980-talet, men forbruket i faste prisar har sidan gått noko ned.

Forbruksbudsjett for barnefamiljar

Tabell 4.11 er eit døme på forbruksbudsjett for familien Nordmann. Familien Nordmann omfattar mor, far, Kari på 11 og Lars på 5 år. Lars er i barnehage. For kvart forbruksområde er individspesifikke utgifter for kvar person (kjønns- og aldersregulert) lagde saman. T.d.: Mat og drikke til Lars 673 kroner (950 - 277 kroner for mat

Figur 4.3. Utviklinga i total forbruksutgift pr. forbrukeining for nokre hushaldstypar i faste prisar. 1980/82, 1986/88, 1989/91 og 1992/94. Indeks 1980/82=100

Kjelde: Forbruksundersøkingane, SSB/NOU 1996:13.

i barnehagen), til Kari 1 110, til mor 1 120 og til far 1 500, til saman 4 403 kroner.

Med utgifter på om lag 12 000 kroner i månaden kjem familien Nordmann opp i eit årleg forbruk på 143 000 kroner for hushaldet. Utgifter til barnehage kjem i tillegg, slik at samla forbruksutgifter pr. år er nesten 177 000 kroner.

4.11. Budsjett for kjernefamilien Lars, Kari, mor og far Nordmann	
	Kroner
Mat og drikke	4 400
Klær og sko	2 080
Helse og hygiene	850
Leik og fritid	1 620
Til saman	8 950
- 20 prosent «stordriftseffekt»	1 790
Til saman	7 160
Reise	920
Andre daglegvarer	340
Hushaldsartiklar	370
Møblar	430
Telefon, mediebruk	970
Bilkostnader	1 730
Til saman	4 760
Utgifter pr. måned	11 920
Utgifter pr. år	143 040
Barnehage i 11 månader ¹	33 550
Korreksjon for mat 1 måned ²	277
Totale «utgifter» (avrunda)	176 870

¹ SIFO har som føresetnad at Lars er i barnehage og har rekna utgiftene etter ei inntekt over kr 220 000.

² «Matpengar» til barnehagen blei trekte frå ved berekning av budsjettposten «Mat og drikke» for alle året sine 12 månader. Derfor må matutgiftene korrigerast for feriemånaden.

Kjelde: Statens institutt for forbruksforskning, 1997.

Mat og drikke er den største utgiftsposten. Deretter følger barnehage, med 19 prosent av årstotalen. Klær og sko stod for om lag like mykje som bilkostnadene av forbruket.

Budsjettet speglar utgifter ved eit rimeleg forbruksnivå med nøkternt vareutval med kontant betaling. Buutgifter og feriar er blant dei utgiftene som ikkje er medrekna her. Budsjettet er berre eigna til å rekne ut dei totale kostnadene for hushald med minst ein vaksen person. Ein får eit uttrykk for hushaldet sine forbruksutgifter og ikkje utgifter for einskildpersonar, som til dømes barn.

Sjå i *Standardbudsjett for forbruksutgifter 97* frå Statens institutt for forbruksforskning for meir informasjon om ulike kriterium som er nytta i budsjettet.

5. Barn og unge i barnevernet

Besøksheim, barnehageplass, støttekontakt og/eller fosterheim var dei barneverntiltaka som oftast vart nytta i Troms pr. 31. desember 1996. I alt var det 18 barn med hjelpe- eller omsorgstiltak pr. 1 000 barn 0-17 år i fylket. Samstundes disponerte fylket 1,6 plassar i barneverninstitusjonar, pr. 1 000 barn 0-17 år.

Statistikken om økonomisk sosialhjelp og barnevern byggjer på individoppgåver om den einkilde mottakar. Det blir òg samla inn data om talet på årsverk, institusjonar og tal frå kommunerekneskapane.

Ny sosiallov - lov om sosiale tjenester og ny barnevernlov (BVL) - lov om barneverntjenester trådte i kraft frå 1. januar 1993. Lovendringane og følgjande endringar i registreringssystema gjer at tal før og etter 1992 ikkje direkte kan samanliknast.

BVL omfattar personar under 20 år. Barneverntenesta er ei kommunal oppgåve. Fylkeskommunen har ansvar for planleggjing og drift av barneverninstitusjonane, sjølv om eigarforholda varierer.

Sjå *NOS Sosialstatistikk* for fleire opplysingar. Når det gjeld barnevern, blir det av omsyn til personvernet ikkje gjeve tabellar på kommunenivå som inneheld kjennemerker som stadfestar alder, kjønn, familiesituasjon mv. til klienten.

Tala er dels landstal, dels fylkestal og dels kommunetal. Regionalt nivå står i tabelltittelen.

2 prosent med barneverntiltak på landsbasis

Tabell 5.1 syner at 2 prosent av alle barn i alderen 0 til og med 17 år i Noreg hadde tiltak frå barnevernet 31. desember 1996. Flest barn med barneverntiltak hadde

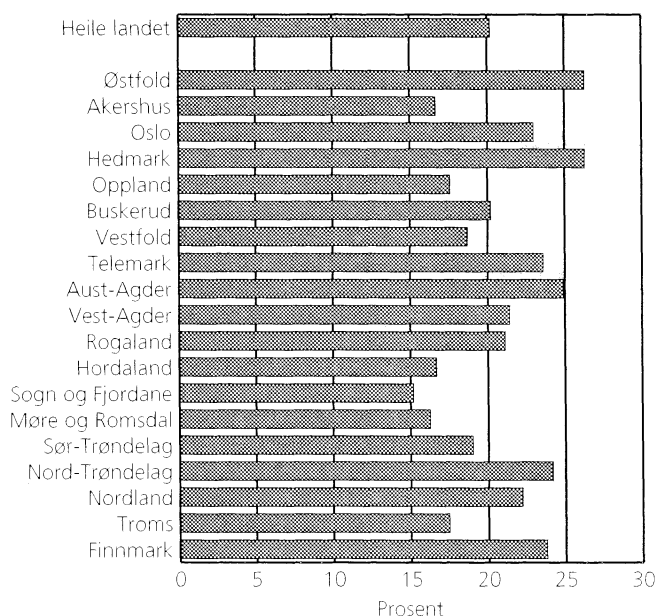
Østfold og Hedmark, med 26,3 av 1 000 barn 0-17 år. Sogn og Fjordane låg lågast i 1996, med 15,2 av 1 000 barn 0-17 år.

5.1. Barn med barneverntiltak 31. desember, etter tiltak. Fylke. 1987-1996

Fylke	Omsorgstiltak						Barn med barneverntiltak pr. 1 000 barn 0-17 år
	I alt	I alt	Fosterheim	Barnevern-institusjon	Andre omsorgstiltak	Hjelpetiltak	
1987	12 147	3 795	3 167	657	:	8 352 ¹	11,0
1988	12 475	4 112	3 408	732	:	8 363 ¹	11,3
1989	13 953	4 381	3 596	828	:	9 572 ¹	12,5
1990	15 337	4 836	3 948	939	:	10 502 ¹	14,1
1991	17 848	5 034	4 122	971	:	12 814 ¹	16,6
1992	19 590	7 351	5 072	1 036	1 243	12 239 ¹	18,4
1993	20 532	6 018	4 641	583	794	14 514	19,8
1994	20 699	5 350	4 267	515	568	15 349	19,9
1995	21 142	5 095	4 216	428	451	16 047	20,2
1996	21 505	4 845	3 981	408	456	16 660	20,2
Østfold	1 436	345	293	22	30	1 091	26,3
Akershus	1 911	329	246	39	44	1 582	16,7
Oslo	2 290	653	547	50	56	1 637	23,0
Hedmark	1 073	150	134	9	7	923	26,3
Oppland	701	110	100	6	4	591	17,6
Buskerud	1 081	202	159	14	29	879	20,2
Vestfold	912	262	228	15	19	650	18,7
Telemark	900	217	183	25	9	683	23,6
Aust-Agder	631	135	117	17	1	496	24,9
Vest-Agder	862	210	174	17	19	652	21,4
Rogaland	2 102	540	427	55	58	1 562	21,1
Hordaland	1 834	455	353	38	64	1 379	16,7
Sogn og Fjordane	416	57	50	7	-	359	15,2
Møre og Romsdal	984	183	130	32	21	801	16,3
Sør-Trøndelag	1 183	320	255	28	37	863	19,0
Nord-Trøndelag	774	143	125	8	10	631	24,2
Nordland	1 305	261	238	13	10	1 044	22,2
Troms	654	147	113	4	30	507	17,5
Finnmark	456	126	109	9	8	330	23,8

¹ Medrekna barn med uoppgeve tiltak.
Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Figur 5.1. Barn med barneverntiltak pr. 1 000 barn 0-17 år. Fylke. 31. desember 1996

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Hjelpetiltaka utgjorde over tre firedelar (77 prosent) av tiltaka, med 16 660 av 21 505 barneverntiltak ved slutten av året. Av omsorgstiltaka var fosterheimsplassering det vanlegaste tiltaket.

Besøksheim og barnehageplass mest nytta

At besøksheim og barnehageplass var vanlege typar tiltak i Troms, syner tabell 5.2. Vel ein tredel av dei 912 tiltaka var tilbod om barnehageplass og/eller besøksheim. Støttekontakt og fosterheim var òg ofte blant tiltaka som vart nytta pr. 31. desember 1996. For barna under 18 år var det anten barnehage, besøksheim/avlastningsheim eller støttekontakt som vart mest nytta. Fosterheim utanom familien var det tiltaket som var vanlegast for personar mellom 18 og 20 år (tala her inkluderer òg dei med uoppgeve alder).

Til saman 912 tiltak var i bruk for 654 personar under 20 år på slutten av 1996. Kvart barn kan ha eitt, to eller fleire tiltak, slik at det vil vere kombinasjonar av tiltak for nokre av barnevernklientane.

18 av 1 000 barn 0-17 år med tiltak i Troms

Troms låg under landsgjennomsnittet på barn med barneverntiltak pr. 1 000 barn 0-17 år ved slutten av året i 1996. Tallet for Troms var 18 pr. 1 000, medan talet for landet var 20. Dette syner tabell 5.3. Innanfor fylket finn vi store variasjonar: Kvæningen med 48,5 barn med barneverntiltak pr. 1 000 barn 0-17 år og Ibestad med 8,2 (tal for alle kommunane kan ikkje offentligjerast).

Bortimot 1 000 Troms-barn mottok barneverntiltak i løpet av 1996. 80 prosent av desse tiltaka var

5.2. Barn med barneverntiltak 31. desember, etter alder og tiltak. Troms. 1996

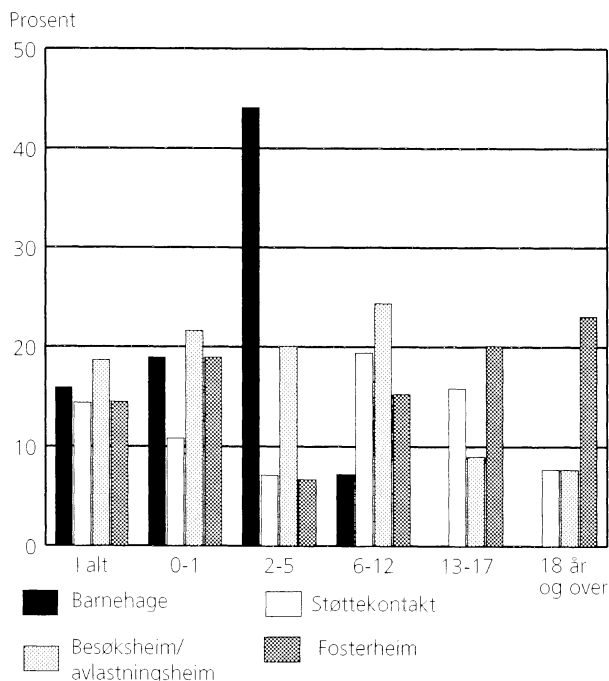

Tiltak	Alder					
	I alt	0-1 år	2-5 år	6-12 år	13-17 år	18 år og over
Barn i alt	654	27	174	249	182	22
Tiltak i alt¹	912	37	254	361	234	26
Økonomisk stønad	47	-	11	18	17	1
Barnehage	145	7	112	26	-	-
Støttekontakt	131	4	18	70	37	2
Tilsyn	21	-	7	6	8	-
Besøksheim/avlastningsheim	170	8	51	88	21	2
Heimkonsulent/avlastning i heimen	33	1	7	19	6	-
Avlastningsinstitusjon	-	-	-	-	-	-
Fritidsaktivitetar	17	-	1	15	1	-
Utdanning/arbeid	6	-	-	-	6	-
Bustad	3	-	1	-	1	1
Foreldre-/barneplassar (inkl. mødreheim)	5	1	3	-	1	-
Medisinsk undersøking og behandling	-	-	-	-	-	-
Behandling av barn med særlege behandlings- og opplæringsbehov	3	-	1	2	-	-
Beredskapsheim	4	-	-	2	2	-
Fosterheim (utanom familien)	84	3	13	35	28	5
Fosterheim (familieplassering)	26	-	2	9	14	1
Forsterka fosterheim	22	4	2	11	5	-
Barneverninstitusjon	12	1	-	1	8	2
Bu-/arbeidskollektiv	11	-	-	-	11	-
Rusmiddelinstitusjon	14	-	-	1	11	2
Barne- og ungdomspsykiatrisk institusjon	-	-	-	-	-	-
Psykiatrisk institusjon/avdeling	-	-	-	-	-	-
Andre tiltak	158	8	25	58	57	10

¹ Kvart barn kan ha fleire tiltak. Summen av tiltak er derfor større enn barn i alt.

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Figur 5.2. Bruk av nokre barneverntiltak, etter alder. Troms. 31. desember 1996. Prosent

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

hjelpetiltak. På slutten av året var 650 barn under tiltak, og framleis utgjorde hjelpetiltaka hovudtyngda av barneverntiltaka.

Høgt utdanna personale

Ved slutten av 1996 var det i Troms 80,6 bemanna stillingar i den kommunale barneverntenesta (jf. tabell 5.4). Dette utgjorde 2,2 tilsette pr. 1 000 innbyggjarar i alderen 0 til og med 17 år. Samstundes var det 4,5 ledige stillingar i barneverntenesta i fylket.

Hjelpetiltak kan t.d. vere økonomisk stønad, barnehage, støttekontakt, tilsyn, besøksheim/avlastningsheim, heimkonsulent, avlastningsinstitusjon, foreldre-/barnplassar (mødreheim), poliklinisk behandling i barne- og ungdomspsykiatrisk institusjon, hjelp til bolig mv. Barn kan bli plasserte utanfor heimen - t.d. fosterheim - utan at ein må treffe vedtak om å ta omsorga. Ei slik plassering etter BVL paragraf 4-4 femte ledd, vil då vere eit hjelpetiltak.

Omsorgstiltak er tiltak heimla i paragraf 4-12 som t.d. beredskapsheim, fosterheim, barne-/ungdomsheim, bu-/arbeidskollektiv, rusmiddelinstusjon, barne- og ungdomspsykiatrisk institusjon, psykiatrisk institusjon eller andre omsorgstiltak utanfor heimen.

5.3. Barn med barneverntiltak i løpet av året og på slutten av året, etter tiltak og kommune. 1996

Kommune	I løpet av året			På slutten av året			Barn med barneverntiltak pr. 1 000 barn 0-17 år
	I alt	Omsorgstiltak	Hjelpetiltak	I alt	Omsorgstiltak	Hjelpetiltak	
Heile landet	28 592	5 905	22 687	21 505	4 845	16 660	20,2
Troms i alt	953	186	767	654	147	507	17,5
Harstad	100	22	78	68	16	52	11,4
Tromsø	370	107	263	278	84	194	18,5
Kvæfjord	21	5	16	10	3	7	12,3
Skånland	12	4	8	8	3	5	9,6
Bjarkøy	5	1	4	:	:	:	:
Ibestad	12	1	11	3	-	3	8,2
Gratangen	18	1	17	8	-	8	26,1
Lavangen	15	-	15	7	-	7	31,0
Bardu	19	3	16	12	2	10	11,9
Salangen	34	2	32	13	2	11	22,4
Målselv	35	4	31	21	4	17	12,6
Sørreisa	10	2	8	8	2	6	9,8
Dyrøy	9	-	9	4	-	4	13,5
Tranøy	8	2	6	8	2	6	22,4
Torsken	13	1	12	8	1	7	30,7
Berg	15	-	15	9	-	9	32,6
Lenvik	77	4	73	57	2	55	20,6
Balsfjord	18	2	16	17	2	15	13,5
Karlsøy	11	4	7	8	2	6	14,0
Lynge	15	3	12	11	3	8	13,7
Storfjord	12	3	9	9	3	6	21,1
Gáivuotna - Kåfjord	18	5	13	12	5	7	20,5
Skjervøy	43	5	38	31	5	26	40,0
Nordreisa	45	3	42	28	3	25	23,7
Kvænangen	18	2	16	15	2	13	48,5

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Alle stillingar er rekna om til heile stillingar/årsverk pr. 31. desember 1996.

Av dei 80,6 stillingane var dei fleste tilsette personar med høgskole- eller universitetsutdanning. Medan sosionomar og barnevernpedagogar fylde 31 og 26 årsverk kvar, stod tilsette med anna høgskole- eller universitetsutdanning for nær 11 årsverk.

Flest gutar med barneverntiltak

Det var flest gutar innom barnevernet i løpet av 1996. På landsbasis var det på slutten av året 12 000 gutar med barneverntiltak, medan det på same tid var 9 500 jenter med tiltak. Tala i tabell 5.5 syner at på landsbasis mottok 22,1 pr. 1 000 gutar 0-17 år og 18,2 pr. 1 000 jenter 0-17 år barneverntiltak ved utgangen av 1996.

Ungdomar i tenåra var hyppigast representerte blant barna med barneverntiltak i løpet av året, sett pr. 1 000 barn i landet i same alder. Hovudtendensen er aukande inngripnad frå barnevernet samstundes med aukande alder på barnet. Unnataket er ein "topp" i intervallet 5-7 år og ein markert nedgang frå 16 til 17 år. Tala ved utgangen av året syner det same, men

her låg delen 11-åringar også ganske høgt i 1996, med 23,9 pr. 1 000 11-åringar. Flest barn med barneverntiltak finn ein generelt på aldersstega 15 og 16 år, det vil seie ved overgangen mellom ungdomsskole og vidaregåande skole.

14 100 avslutta undersøkingssaker

Barneverntenesta har rett og plikt til å starte ei undersøking når det er rimeleg grunn til å tru at barn lever under slike høve at det kan bli aktuelt med tiltak etter lov om barneverntjenester. Undersøkingane baserer seg på skriftlege eller munnlege meldingar til barneverntenesta.

I alt 14 100 undersøkingssaker vart avslutta i 1996, det vil seie 14,5 undersøkingssaker pr. 1 000 barn i landet (jf. tabell 5.6). Litt meir enn halvparten av sakene gjaldt gutar.

Konklusjonen viste seg oftast å vere eit vedtak etter barnevernlova. Av dei undersøkingssakene som vart avslutta, vart konklusjonen i vel halvparten av sakene at det skulle setjast inn barneverntiltak. Resten av sakene vart lagt bort etter at barneverntenesta hadde gjeve familien råd/rettleiing.

5.4. Arsverk i barneverntenesta pr. 31. desember. Kommune. 1996

Kommune	Stillingar i alt	Herav engasjementstillingar	Tilsette etter utdanning						Ledige stillingar	Tilsette pr. 1 000 innbyggjarar 0-17 år
			I alt	Sosionomar	Barnevernpedagogar	Anna høgskole-/ universitetsutdanning	Kontor-/ merkantil utdanning	Anna utdanning/ ufaglært		
Troms	85,1	7,6	80,6	31,2	25,5	10,6	10,6	2,8	4,5	2,2
Harstad	9,2	-	9,2	4,2	1,0	3,0	1,0	-	-	1,6
Tromsø	36,3	3,5	35,3	10,5	16,0	3,0	5,8	-	1,0	2,5
Kvæfjord	2,5	1,0	2,5	1,0	-	1,0	0,5	-	-	3,1
Skånland	1,0	-	0,8	0,5	-	0,3	-	-	0,3	1,0
Bjarkøy	1,0	-	1,0	-	0,5	-	0,5	-	-	9,1
Ibestad	0,5	-	0,5	0,5	-	-	-	-	-	1,4
Gratangen	1,6	-	0,8	0,5	-	0,3	-	-	0,8	2,6
Lavangen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bardu	3,0	1,0	3,0	1,0	-	1,0	-	1,0	-	3,2
Salangen	2,5	-	1,5	-	1,0	-	0,5	-	1,0	2,6
Målselv	3,5	-	3,5	1,0	2,0	-	0,5	-	-	2,1
Sørreisa	2,3	-	1,8	1,3	-	0,5	-	-	0,5	2,1
Dyrøy	1,0	-	0,5	-	-	0,5	-	-	0,5	1,7
Tranøy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Torsken	2,1	1,1	1,6	0,3	-	-	0,3	1,1	0,5	6,3
Berg	1,0	-	1,0	0,5	-	0,5	-	-	-	3,6
Lenvik	5,2	-	5,2	2,0	3,0	-	-	0,2	-	2,0
Balsfjord	2,0	-	2,0	2,0	-	-	-	-	-	1,6
Karlsøy	1,5	-	1,5	1,0	-	-	0,5	-	-	2,6
Lyngen	1,0	-	1,0	1,0	-	-	-	-	-	1,2
Storfjord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gáivuotna - Kåfjord ..	2,0	-	2,0	1,0	1,0	-	-	-	-	3,4
Skjervøy	1,3	-	1,3	1,0	-	-	0,3	-	-	1,6
Nordreisa	3,0	1,0	3,0	1,0	1,0	0,5	0,5	-	-	2,5
Kvænangen	1,8	-	1,8	1,0	-	-	0,3	0,5	-	5,7

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

5.5. Barn med barneverntiltak i løpet av året og på slutten av året. Tal for kjønn og alder. Absolutte tal og pr. 1 000 barn 0-17 år. Heile landet. 1996

	I løpet av året		På slutten av året	
	Absolutte tal	Pr. 1 000	Absolutte tal	Pr. 1 000
Alle	28 592	26,1	21 505	20,2
Kjønn				
Gutar	16 168	29,0	12 022	22,1
Jenter	12 783	23,8	9 469	18,2
Uoppgjve	19	.	14	.
Alder				
0 år	312	5,1	260	4,3
1 "	692	11,4	559	9,2
2 "	1 031	17,1	806	13,3
3 "	1 376	22,8	1 099	18,2
4 "	1 593	26,1	1 307	21,4
5 "	1 844	29,8	1 482	23,9
6 "	1 894	30,6	1 470	23,7
7 "	1 783	29,6	1 192	19,8
8 "	1 548	26,5	1 225	21,0
9 "	1 596	28,9	1 252	22,7
10 "	1 594	29,5	1 185	22,0
11 "	1 589	30,2	1 259	23,9
12 "	1 567	30,1	1 189	22,9
13 "	1 581	30,7	1 219	23,6
14 "	1 667	31,6	1 313	24,9
15 "	1 822	34,7	1 365	26,0
16 "	1 862	35,2	1 279	24,2
17 "	1 707	32,0	1 235	23,2
18 år og over eller uoppgjve	1 912	.	809	.

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Nordland hadde flest avslutta undersøkingssaker i 1996, med 19,4 saker pr. 1 000 barn 0-17 år. Akershus og Rogaland hadde færrest saker pr. 1 000 barn 0-17 år med 11,4 og 11,9. Troms hadde 16,5 saker. Dette var over landsgjennomsnittet.

Troms disponerte 1,6 plassar pr. 1 000 0-17-åringar

Tabell 5.7 syner at det var 1 481 plassar til saman i norske barneverninstitusjonar pr. 15. januar 1998. Desse plassane kan disponerast av alle fylka etter avtale; med andre ord, fylka betaler for ei viss mengd plassar som ikkje treng vere lokaliserte i eitt bestemt fylke. Dei fleste institusjonane har likevel plassane sine knytt til eitt fylke.

Oslo disponerte flest plassar med 313 av 1 481 plassar i barneverninstitusjonar. Dette betyr òg at Oslo hadde flest plassar i forhold til folketalet 0-17 år. Med 3,3 plassar pr. 1 000 barn 0-17 år låg Oslo godt over dei andre fylka. Finnmark følgde som nummer to med 2,0 plassar pr. 1 000 barn 0-17 år. Østfold kom på tredje-plass, med 1,7, saman med Telemark og Aust-Agder. Troms hadde 1,6 plassar.

Ungdomsheimar var typen barneverninstitusjon med flest plassar. Ungdomsheimane utgjorde ein tredel av

5.6. Undersøkingssaker avslutta, etter konklusjon og kjønn, alder og fylke. 1996

	Undersøkingssaker avslutta	Konklusjon			Undersøkingssaker pr. 1 000 barn 0-17 år
		Vedtaket etter BVL	Lagt bort/råd/rettledning	Uoppgjve	
I alt	14 113	7 219	6 595	299	14,5
Kjønn					
Gutar	7 701	3 991	3 534	176	15,4
Jenter	6 396	3 223	3 050	123	13,6
Uoppgjve ..	16	5	11	-	.
Alder					
0- 1 år	1 084	650	413	21	10,4
2- 5 år	3 294	1 815	1 421	58	14,1
6-12 år	5 043	2 592	2 334	117	13,6
13-17 år	4 308	2 014	2 196	98	17,1
18 år og over eller uoppgjve ..	384	148	231	5	.
Fylke					
Østfold	709	318	378	13	14,1
Akershus	1 198	620	537	41	11,4
Oslo	1 396	638	731	27	15,5
Hedmark	570	346	215	9	15,6
Oppland	439	271	162	6	12,9
Buskerud	738	347	377	14	14,4
Vestfold	803	366	421	16	17,4
Telemark	570	301	259	10	16,8
Aust-Agder ..	314	206	102	6	13,0
Vest-Agder ..	517	276	236	5	14,1
Rogaland	1 054	515	505	34	11,9
Hordaland	1 649	597	1 010	42	15,4
Sogn og Fjordane	311	184	123	4	12,4
Møre og Romsdal	710	409	284	17	12,6
Sør-Trøndelag	809	418	372	19	14,1
Nord-Trøndelag	508	342	162	4	17,1
Nordland	943	536	385	22	19,4
Troms	584	354	225	5	16,5
Finnmark	291	175	111	5	18,7

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

At eit fylke disponerer ein plass i ein barneverninstitusjon betyr ikkje at fylket alltid har eit barn som tek opp plassen. Ein plass er ikkje det same som ein bebuar.

alle plassane, og alle fylka disponerte slike plassar. Berre ni fylke hadde mødreheimar.

Dei 186 barneheimplassane utgjorde 13 prosent av institusjonsplassane.

Ungdomsheimane hadde flest bebuarar

Pr. 15. januar 1998 var det 1 250 bebuarar i barneverninstitusjonane i Noreg. Desse tala finst i tabell 5.8. Gutane talde over 100 fleire enn jentene, og prosentdelen for kjønna var med dette 55 prosent gutar og 45 prosent jenter blant bebuarane.

5.7. Plassar i barneverninstitusjonar, etter institusjonstype.¹ Fylke. Pr. 15. januar 1998

	I alt	Barne-heim	Ungdoms-heim	Barne- og ungdoms-heim	Mødre-heim	Bu- og arbeids-kollektiv	Akuttut-greings-institusjon	Andre institusjonar	Plassar pr. 1 000 barn 0-17 år
Heile landet	1 481	186	486	178	127	120	179	205	1,4
Østfold	89	-	37	9	6	3	15	19	1,7
Akershus	163	5	49	34	8	15	18	34	1,5
Oslo	313	33	86	23	68	28	41	34	3,3
Hedmark	32	-	8	8	-	-	8	8	0,8
Oppland	24	-	8	-	-	-	16	-	0,6
Buskerud	72	21	23	3	3	13	-	9	1,4
Vestfold	48	6	19	-	6	5	7	5	1,0
Telemark	64	19	12	8	-	1	15	9	1,7
Aust-Agder	41	15	9	-	-	2	12	3	1,7
Vest-Agder	37	-	28	8	-	-	-	1	1,0
Rogaland	141	5	21	38	-	20	21	36	1,4
Hordaland	132	48	24	2	17	10	16	15	1,2
Sogn og Fjordane	19	-	12	6	-	-	-	1	0,7
Møre og Romsdal	54	10	42	1	-	1	-	-	0,9
Sør-Trøndelag	87	12	37	19	8	4	-	7	1,4
Nord-Trøndelag	22	-	9	5	-	-	-	8	0,7
Nordland	50	6	29	6	6	3	-	-	0,9
Troms	57	6	12	8	5	14	-	12	1,6
Finnmark	36	-	21	-	-	1	10	4	2,0

¹ Tal på plassar som fylket disponerer.

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

5.8. Bebuarar i barneverninstitusjonar, etter institusjonstype, kjønn og alder. Heile landet. Pr. 15. januar 1998

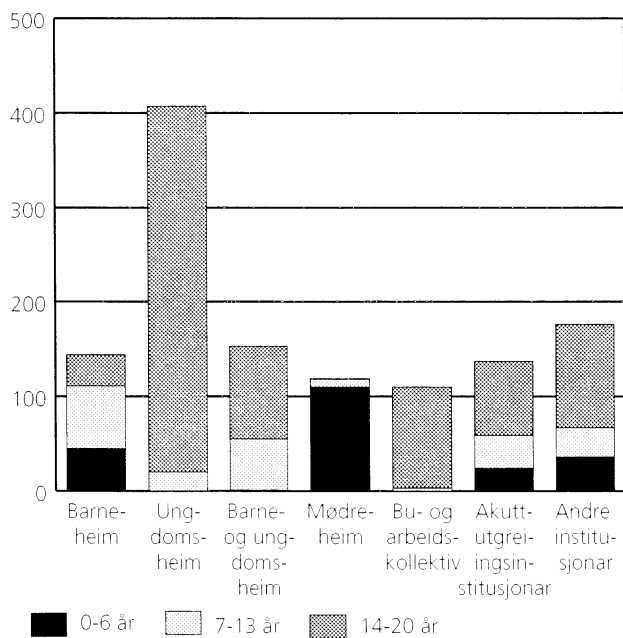
Kjønn og alder	I alt	Barne-heim	Ungdoms-heim	Barne- og ungdoms-heim	Mødre-heim	Bu- og arbeids-kollektiv	Akuttut-greings-institusjonar	Andre institusjonar
I alt	1 246	144	407	153	119	110	137	176
0- 2 år	133	28	-	-	85	-	5	15
3- 6 "	83	17	-	1	25	-	19	21
7-13 "	217	66	20	54	8	3	35	31
14-17 "	684	29	325	81	-	81	78	90
18-20 "	129	4	62	17	1	26	-	19
Gutar	680	81	235	88	57	54	69	96
0- 2 år	63	12	-	-	40	-	2	9
3- 6 "	44	9	-	1	14	-	8	12
7-13 "	136	41	15	37	3	1	19	20
14-17 "	362	17	184	36	-	40	40	45
18-20 "	75	2	36	14	-	13	-	10
Jenter	566	63	172	65	62	56	68	80
0- 2 år	70	16	-	-	45	-	3	6
3- 6 "	39	8	-	-	11	-	11	9
7-13 "	81	25	5	17	5	2	16	11
14-17 "	322	12	141	45	-	41	38	45
18-20 "	54	2	26	3	1	13	-	9

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Ungdomsheimane hadde flest bebuarar, med 33 prosent av totalen. Gutar i ungdomsheimar utgjorde 35 prosent av alle gutane i barneverninstitusjonar, medan 30 prosent av alle jentene i barneverninstitusjonar var bebuarar på ungdomsheimar. Elles var jentene relativt jamt fordelte over institusjonstypene. For gutane var barne- og ungdomsheim den nest vanlegaste institusjonsbustaden ("andre institusjonar" har ein sett bort ifrå).

Aldersmessig var 14-17-åringane i fleirtal blant bebuarane. 684 av 1 246, eller 55 prosent, var i denne aldersgruppa, som utgjorde under ein femdel av det samla aldersspennet. Aldersgruppa 7-13 år talde 217 bebuarar. Aldersgruppa 14-17 år utgjorde hovudtyngda for begge kjønn, med høvesvis 53 prosent av gutane og 57 prosent av jentene.

Figur 5.3. Bebuarar i barneverninstitusjonar, etter alder og institusjonstype. Heile landet. Pr. 15. januar 1998. Absolutte tal

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Kapittel 1360 i kommunerekneskapane, "Tiltak innanfor barne- og ungdomsvernet", dekkjer blant anna utgifter til barneheimar, fosterheimar, barnevernskuratorar, ettervern, støttekontaktar, for å nevne noko. Føringa av driftsutgifter og lønsutgifter gjev rom for kommunale variasjonar og dermed vanskar med samanlikningar. Korrigerte tal finst i faktaarka "Kommunens økonomi og tjenesteproduksjon" og i NOS *Kommune-Norge i tall* frå SSB. NOS *Strukturaltall for kommunenes økonomi* kan òg konsulterast om økonomiske tal er ønskjeleg. Publikasjonane gjer greie for styrke og veikskap ved tala.

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep
N-0033 Oslo

Publikasjonane kan tingast frå:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
2225 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00
Telefaks: 62 88 55 95

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway